

OUR LIFE

ВИДАЄ

СОІОЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Published by

Ukrainian National Women's
League of America, Inc.

4936 N. 13th Street
Philadelphia 41, Pa.

Листопад

10

November

1962

НАШЕ ЖИТТЯ

Олена Кульчицька:

Чорна хмара, аквареля

НАШЕ ЖИТТЯ

PIK XIX. ЛИСТОПАД Ч. 10

Видає Союз Українок Америки
раз в місяць за винятком серпня

Редагує Колегія — Лідія Бурачинська,
Осипа Грабовенська, Олена Лотоцька,
д-р Наталя Пазуняк, Ірина Пеленська,
Марта Гарнавська і Марія Юркевич.

Листування й передплату висилати
на адресу:

4936 N. 13th St.
Philadelphia 41, Pa.
Tel. DA 4-7304

Річна передплата в ЗДА і Канаді
від січня 1959 ..... \$4.00
Піврічна передплата \$2.50
Річна передплата в Англії 1½ ф. ст.
Річна передплата в Австралії 2 ф. ст.
Річна передплата у Франції 10 н. фр.
В інших країнах рівноварт. 4 ам. дол.

Поодинокое число 45 центів

Зміст:

- В. Вовк:** Баяда про св. Кекилію
За право для живих і мертвих
Л. Д.: Як ми голосували?
На сторожі здоров'я
Л. Бурачинська: Олена Кульчицька
д-р **Л. Ганкевич:** Перша українка
К. Гардецька: Між „Впередом, а „На-
шою Метою“
Т. Лихолай: Перша зупинка
О. Василеза: На крилах швидше за
звук
Тамара: Чи втрачені можливості?
О. Яримович: Подяка
Л. Б.: Листопад у Відділі
В оборні Собору
О. З.: Відзначення 80-ліття
Р. Коцик: Невибагливі кімнатні ро-
слини
З. Терлецька: Що подається на прий-
няття?
Укр. нар. стрій: Чоловіче взуття
З. Терлецька: На ловецький сезон
М. Стратієнко: Мудра Галочка
„ Кінець осені
Г. Чорнобицька: Колискова
О. Цегельська: Павине перо
д-р **Є. Єржківська:** Вісті з Централі
При громадській роботі
П. Щ-а: У століття „Запоржця“

OUR LIFE

VOL. XIX. NOVEMBER No. 10

Edited by Editorial Board
Monthly publication except August,
of the Ukrainian National Women's
League of America, Inc.
4936 N. 13th St.
Philadelphia 41, Pa.
Phone DA 4-7304

Subscription in the United States
of America \$4.00 per year, half year
\$2.50. Subscription in Canada \$4.00
per year, half year \$2.50. Subscription
in England 1½ pound sterling, per
year. Subscription in Australia 2
pound sterling per year. Subscription
in France 10 n. fr., per year.

Entered as second class matter July
8, 1944, at the Post Office at Phila-
delphia, Penna., under the Act of
March 3, 1879.

Single Copy 45 cents

ПРЕДСТАВНИЦТВА
„НАШОГО ЖИТТЯ“

ФРАНЦІЯ:

Mme. Anna Pasternak
16, rue de 5 Diamants
Paris 13e
France

АНГЛІЯ:

Mrs. Myroslawa Rudenska
245 Wigman Rd.
Bilborough Estate
Nottingham, England

АВСТРАЛІЯ:

“Library & Book Supply”
Australia
1 Barwon St.,
Glenroy, W9, Victoria

Нова книжка

ДОКІЇ ГУМЕННОЇ

Серед жмаросягів

Збірка оповідань

ЦІНА 2.50 ДОЛ.

Замовляти в Централі СУА.

НА ТЕРЕНІ СУА

Дня 10. і 11. листопада — участь у
Міжнар. Торгах — 22 Відділ СУА в
Шикаго.

Дня 11. листопада — посвячення Но-
вого Дому СУА у Філадельфії — Цен-
траля СУА.

Дня 17. листопада — Вишивані Ве-
черниці — 22 Відділ СУА у Шикаго.

Дня 18. листопада — День Подяки —
48 Відділ СУА у Філадельфії.

Дня 18. листопада — Ювілей 10-літ-
тя — 11 Відділ СУА у Трентоні.

Дня 24. листопада — Вечір сміху й
розваги — 43 Відділ СУА у Філадель-
фії.

Дня 30. листопада — Ялинка в Му-
зеї Знання і Промислу — 22 Відділ
СУА в Шикаго.

Дня 7. грудня — Програма „З Різ-
вом довкола світу“ в Музеї Знання
і Промислу — 22 Відділ СУА в Ши-
каго.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

1612 — 350 літ тому МЕЛЕТІЙ СМО-
ТРИЦЬКИЙ видав свій „Тренос або
ламент святої східньої церкви“, в яко-
му з жалем згадує про всі шляхетські
роди, що її відцурались.

1722 — 240 літ тому старшина обра-
ла наказним гетьманом ПАВЛА ПО-
ЛУБОТКА. Два роки він вперто бор-
ювся за рештки автономії Гетьман-
щини й українська традиція зберегла
його ім'я в особливій пошани.

6. листопада 1912 — 50 літ тому по-
мер МИКОЛА ЛИСЕНКО. Видатний
український музикант й композитор,
створив кілька опер та згармонізував
безліч українських пісень.

1932 — 30 літ тому померла у Вар-
шаві артистка МОРІЯ МОРСЬКА. Ви-
датна драматична артистка, дружина
режисера Загарова, вона виступала в
драматичних ролях у Львові, Ужго-
роді й Подєбрадах. Пізніше не повер-
нулася із чоловіком на Україну, а жи-
ла в Варшаві.

ІЗ ЛИСТІВ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ

Для кращої долі української жінки
Бажаю Вам сили й витривалости у
Вашій праці для кращої долі украї-
нської жінки та цілого многострадали-
ного українського народу.

Параска Олексюк

Точне висилання

Пересилаю передплату за журнал і
дякую за точне висилання мені зга-
даного журналу в попередньому році.
Софія Ліщинська, Філадельфія

Віра Вовк

Баллада про св. Кекилію

(Пам'яті Кекилії Гардецької)

— Послухайте Діву, як пише
На струнах небесну відповідь!
Ключем дитячого поглядом
Вона вам розкриє душу.

— Що може нам бути за відповідь,
Як не костреве полум'я?
(І цівкою кров виноградна
Текла з кивотної чаші.
Вино причасне не звочило
Уст, що шептали вороже.)
Ще зночі дика сваволя
Розбила надхненні струни:

— Хай діва-черниця заграє,
Наверне камінь на серце.

Церква розплющила очі,
Луки бровами взнеслися,
Вже кидали смолоскипи
Крилаті вогні на мури,
І блискавками засяли
Складки дерев'яним статуям.
Тихо відкрила Кекилія
Розхитане віко скрині.
Не було струн в клавікорді,
Щоб говорити про Бога.

Кекилія доторкнулась
Безструнного інструменту
Й неначе з гортанок янголів
Добула веселку тонів.
Більшаві шибі собору
Розквітли багатими братками,
Ніколи не слухали стіни
Такої вселенської пісні!

І всі навколішках слухали,
Бога одного славили
Вселенного в кришечці хліба,
Рожденного з Діви Марії.

За право для живих і мертвих

„Ми стоїмо перед дверима історії і ми заходимо до її будинку як рівні з Наполеоном і Леонідом під Термопіями...“

Ця цитата з „Чотирьох Шабель“ Юрія Яновського нагадується завжди, коли надходить сірий Листопад, і коли згадується львівські дні року 1918-го.

Ті, що нічною порою пробігали темними вулицями галицької столиці, — ті, що завішували на ратушевій вежі блакитно-золотий прапор української держави, — ті, що в холодну ніч стукали до дверей, щоб повідомити цісарського намісника про те, що його дні вже скінчилися у Львові, — ті, що роззброювали чужих вояків у казармах архикнязя Фердинанда — так само, як ті, що підготовляли великий переворот, і ті, що видавали накази та приймали звіти у Народньому Домі — всі вони стояли перед дверима історії і заходили до її будинку, як рівні — з Наполеоном, і з Леонідом з-під Термопілів.

Але — не всі, що увійдуть у будинок історії — мають щастя діждатися успіху того діла, що його почали. Програв своє діло і Наполеон, поляг у нерізнму бою і Леонід. Бо, „є один момент“, — каже письменник — „коли птах щастя сідає на землю — тоді його треба і ловити. Програвши хвилину — будеш чекати довгі роки...“

Годі сказати з перспективи пів століття, як пішов би хід подій, якби птах щастя попав був у наші руки тоді, в листопаді 1918 року, і годі вирішити, хто в цьому завинив, що так не сталося. Далека і трудна є дорога від легенд до правди і важко вирішити „чому“?

А сьогодні, у сірому, підсоветському, безрадісному „Городе Львові“ — не можна відзначити річниці Листопада.

Там, де кожен закрут вулиці щось говорить, де кожен камінь скроплений кров'ю — у день Першого Листопада все мовчить. Тільки впорядковані могили на Янівському цвинтарі говорять про те, що за них дбає чиясь рука. Їх, тих видимих свідків листопадних боїв, не мала відваги знищити большевицька влада, хоч воєнні дії тут і там пошкодили їх.

Ми віримо, що прийде ще день, коли нових українських вояків вітатимуть на вулицях Львова розсміяні дівчата, старі матері і малі діти. Вони вийдуть на вулиці Львова, ці вояки — може з лісів, може злетять з повітря, може вийдуть із рядів тих, що ще сьогодні несуть не нависну криваву зорю на шоломах.

Вони вийдуть на львівські вулиці — ці нові українські вояки і стануть перед будинком історії, так як їх попередники у 1918-ому.

І ми віримо, що на цей раз прийде для нас цей момент, коли птах щастя сідає на землю і нашою буде перемога — за право для живих і мертвих.

Наші проблеми

Як ми голосували?

Коли це число досягне читачок Нашого Життя, вже будуть проведені вибори й нововибрані чи перевибрані парламентарі засядуть на своїх місцях. А ми будемо застановлятися над тим чи іншим вислідом голосування, що нас зашкочив.

Ми, українці, не відіграємо визначної ролі в американському політичному житті з тієї причини, що ми, в порівнянні з іншими націями, є тут тільки малою трупкою. Все ж таки, щоб сповнити свій обов'язок супроти нової батьківщини, ми повинні підходити при голосуванні до кандидатів індивідуально, незалежно від партії, до якої вони належать. А воно звичайно так діється, що люди опреділюють себе до якоїсь партії і не застановляються над кандидатом.

Найкраще слідкувати за цим під час виборчої кампанії. Тоді кандидати їздять по своїх партійних осередках, по різних фабриках, по університетах і там виголошують своє „вірую“, накидаються на противника, пригадуючи його прогріхи, а на кінці обіцяють для свого стейту різні концесії в ділянці шкільництва, суспільної допомоги і т. д.

В тому часі треба присвятити денно 10—15 мінут часу і перечитувати в щоденній пресі звітлення з тих віч, а тоді можна дуже скоро зорієнтуватись, із ким нам подорозі.

Тут подам один конкретний випадок, що може стати прикладом для орієнтації. В одному стейті приїхав кандидат на губернатора на університетське віче. По своїй промові просив публіку (зала повна студентів) ставити йому питання. Один студент запитав:

— Чи це правда, що ви недавно заявили, що вашого противника (себто кандидата з противної партії) піддержують комуністи?

— Дуже добре, що ви завдали мені таке питання, — відповів кандидат на губернатора. — Я ніколи такого не говорив. Але я сказав таке: Кожного кандидата на губернатора піддержують різні політичні фракції американського громадянства, за винятком комуністів. Тим часом у найновішому числі комуністичного часопису, що тут появляється, були подані кандидати обох партій і зараз потім редактор накинувся на кандидатів партії, яку я репрезентую, зі скаженою люттю, а про моїх опонентів ані словом не згадав. Це вам і відповідь на ваше питання.

Як американки українського походження ми повинні були голосувати на кандидатів, що критично ставляться до комуністичної Москви, а не тих, що вишукують усяких доріг, щоб тільки оправдати своє прихильне становище до неї. Тому пам'ятаймо: неважне, до якої партії належить даний кандидат, а важне чи його погляди у відношенні до комунізму є безкомпромісові.

Із нашим приїздом на американську землю і з хвилиною, коли ми стали її громадянами, ми придбали велике право: вибирати законодавче й адміністративне тіло наймогутнішої в світі держави. Тому не тратьмо ніколи нагоди і все стараймося вибирати людей, що здають собі справу з безпеки, яка загрожує Америці і цілому вільному світові зі сторони наших ворогів.

Л. Д.

НА СТОРОЖІ ЗДОРОВ'Я

Дві жінки відкликались недавно тому до сумління Америки. Вони вказали на певну аномалію нашого життя, над якою треба застановитись. Своєю постановою перестерегли американський світ.

Перша — це лікарка Д-Р ФРЕНСИС ОЛДГЕМ КЕЛСІ. Працюючи, як медичний знавець в уряді Адміністрації Харчів і Ліків, вона відмовилась допустити до виробу і вжитку лік талідомін, що його вагітні жінки вживали, як насонного засобу. І хоч цей лік був поширений в Європі, проте д-р Келсі вимагала ще дальших дослідів над ним. Помимо натиску аптечного промислу вона зволікала з дозволом. Врешті ствердили в Європі, що талідомін деформує дітей у лоні матері й стягнули його з обігу. Америці заощадила цього прикрого досвіду тільки постава сумлінної вченої. За її чуйність у медичній службі президент Кеннеді нагородив її найвищою медаллю федерального службовця.

Друга вчена — це біолог РАХЕЛ КАРСОН. Вона видала недавно тому книжку „Мовчазна весна“ (Сайлент спрінг), в якій вказала на загрозу вживання хемікалій для природи й людей. Оці рідини й порошки, що ними оприскують дерева й городину, нищать комах і хробачню, але рівночасно затроюють їх. Від цих хемікалій вигибає пташня й риби, в деякій мірі воно шкодить і людям. За якийсь час, пише вчена, зовсім зміниться довкілля природа.

Книжка викликала бурю спротиву, яку підняли круги хемічного промислу. Твердження Рахел Карсон заатакували, як нереальні, бо, мовляв, невживання хемікалій привело б до упадку наше хліборобство. Дискусія ще йде, але саме цього бажала авторка осягнути. Призадуми й кращих дослідів над уживаними хемічними засобами.

Чи не вимовні це випадки? Обидві вчені вийшли зі свого кабінетного відокремлення, щоб остерегти загал. Їх солідне знання, оперте об вражливе жіноче серце, вказало їм загрозу для довкілля.

Готуйтесь до Окружних З'їздів С У А!

Олена Кульчицька

Недавно тому пройшла крізь нашу пресу вістка про ювілейну виставку Олени Кульчицької, що її влаштовано у Львові з нагоди її 85-ліття. Мистецькі журнали України відмітили цю дату, а представники влади зложили мисткині свій поклін.

У зв'язку з тим особливого значення набирає монографія Олени Кульчицької, видана заходами Академії Наук УРСР ще в 1961 р. У цій чепурно виданій книжці її автор В. І. Сенів і відповідальний редактор В. І. Касіян зладили мистецьку силуетку мисткині. В дбайливо підбраному матеріалі й детальному життєписі накреслили весь її мистецький шлях.

У розділі „Формування світогляду“ приділено багато місця шкільному періодові творчості. Олена Кульчицька не навчалась в академії, бо на переломі століття ще жінок на такі студії не приймали. Але мистецько-промислова школа у Відні мала гарний рівень і дала їй добре знання і багатогранність.

У дальшому розвитку автори книжки відмітили повільний відхід мисткині від принципів декоративності віденської школи. Побут у рідному краю дав їй зрозуміння його природи й його проблем, а подорожі в західню Європу збагатили погляд на мистецтво. Праця вчительки рисунків відіймала ба-

гато цінного часу, але не зменшила її творчої снаги.

Свої творчі досяги Олена Кульчицька розгорнула найбільше в ділянці графіки. Як майстер офорту й гравюри вона повела цю у нас призабуту техніку до нового розквіту. Їх вона доповнює ліноритом і аквантиною, яких складну техніку добре опанувала.

Та найбільшим майстром Олена Кульчицька проявила себе в пейзажі. Відчуття рідної природи, її типових прикмет і питомостей вона вміє майстерно передати. В акварелі, олії й гравюрі вона дала десятки чудових картин.

Та найбільше відмічує книжка її творчість у галузі народного мистецтва. Зарисовки церков дали біля 150 пам'яток народного будівництва, а народне вбрання мисткиня схопила на 74 таблицях. Ця велетенська праця виконана під час вакаційних мандрівок із великим мистецьким відчуттям та любов'ю.

Коротко згадана в книжці також праця Олени Кульчицької в ділянці прикладного мистецтва, а зокрема її килими, виконані вкупі з сестрою Ольгою. А вона пробувала своїх сил також у проектах вишивок, що появлялись у журналі „Нова Хата“. Її співпраця з кооп. „Українське Народне Мистецтво“ у Львові була обопільним збагаченням, про що в книжці не згадано.

Не розглянена також педагогічна діяльність Олени Кульчицької. А вона мала, як майстер пензля та звеличниця народного мистецтва, великий вплив на молодь. З-під її вмілого проводу вийшла не одна дослідниця й знавець того діла.

Та й узагалі в цілій напрямній книжки слідне намагання увидати в Олени Кульчицької виключно соціальні мотиви творчості. Тоді коли з картин промовляє до нас недоля української людини, страдальний шлях українського народу. Це правда, що горе вбогих дітей чи селян-емігрантів вражало глибоко її душу, але саме тому, що це були люди її народу.

Українське жіноцтво у вільному світі з радістю прийняло вістку про 85-ліття мисткині. Дарма,

Олена Кульчицька: Автопортрет

Portrait of a celebrated painter Olena Kultchyt'ska of L'viv, Ukraine, on her 85th birth anniversary.

що відділена від нас залізною заклоною й офіційним становищем, воно тямить добре її велетенський вклад в українську культуру та багаторічну педагогічну працю.

Л. Бурачинська

ОЛЕНИ КУЛЬЧИЦЬКОЇ

Олена Кульчицька: Екслібріс
Olena Kultchyt'ska: Exlibris

Ол. Кульчицька: Церква в с. Сквіртне
Olena Kultchyt'ska: Church in Skvirtne, Ukraine.

В окупованому Львові

ПЕРША УКРАЇНКА В РЕДАКЦІЇ ЩОДЕННИКА

Недовго виходив щоденник „Вперед“ українською мовою в обложеному Львові. Але помітне в ньому те, що в його редакції працювала молода журналістка Цьопа Волянська, мабуть, перша жінка в редакції щоденника.

Праця її була нелегка. До неї належала рання коректа. О год. 5 рано вона вже була в друкарні, щоб прочитати склад. Коли пошастило з цензурою, то ще перед полуднем наша головна кольпортерка, стара Лехова, розділювала газету між своїх помічниць та помічників, а потім, почавши від Ринку бігла з голосним криком „Вперед!“ „Вперед!“

А в редакції Цьопа вже сиділа при праці, коли інші працівники щойно сходилися. Першим приходив Порфір Буняк, що відразу зникав у друкарні на довший час. Потім Іван Квасниця, все ввічливий, товариський, зараз брався за вступну статтю.

За ним поволі всувався Іван Івашко і відразу спинявся біля глобусу, що стояв у нього на бюрку. Це, мабуть, привичка з часів, коли був працівником в одній іміграційній фірмі. За хвилину приходило рівночасно двох — Євген Гуцайло, народній учитель із Буковини й реемігрант із Канади Андрій Головка, студент філософії. Перший реферував заокеанські справи, а другий був автором сентиментальних фейлетонів.

Останнім приходив, голосно стукаючи протезою, все захмарений і дуже сварливий Антін Чарнецький. Головний фейлетоніст Тиберій Горобець (Степан Чарнецький) не сидів у редакції, а писав у богемському шиночку Атляса в Ринку. Тут, цей колись красень і талановитий поет, просиджував годинами в товаристві приятелів або знайомих і під чаркою нераз творив свої „перлини“. Дістати від нього замовлений фейлетон — це була пекельна мука. Післянець редакції мав наказ не спускати з ока шинку й незавидна була його роля! Нераз

довелось йому вислухати від редактора, так і від „Фуна“.

Згодом з'являлись у редакції деякі наші громадяни, що хотіли довідатись новин „із того боку“ та почитати найновіше число. Найточніше приходив д-р Іван Курівець, вуйко Цьопа. Горе, коли газета ще не була готова!

Цьопа працювала солідно і скоро. Редакційні товариші дивувались, як скоро вона схопила всі подробиці газетного діла. Видно було, що полюбила цю професію. Коли став виходити місячник „Наша Мета“, то ми їй доручили цю жіночу газету й вона при співпраці трьох видатних громадських діячок — Дарії Старосольської, Стефанії Пашкевич і Олени Федак-Шепарович провадила її.

Але довго ми не тішились нею. Між тими, що нас відвідували, був милий, культурний молодий чоловік, д-р Маріян Гардецький, колись службовик ц. к. дирекції поліції у Львові, яку покинув, коли Львів окупувала Польща. І в тій нашій редакції, непомітно для нас, зацвіло кохання. І для нього Цьопа покинула Львів і професію, яку полюбила.

Та все ж приємно пригадати, що в нашій редакції „Впереду“ вишколилась журналістка, що потім проявлялась часто своїм пером в українській пресі.

д-р Лев Ганкевич

Примітка: У першу річницю смерті бл. л. Кекилії Гардецької подаємо спогад про початки її журналістичної праці. Свого власного покійна не встигла закінчити.

МІЖ „ВПЕРЕДОМ“, А „НАШОЮ МЕТОЮ“

Миттю проминуло славних, хоч і тривожних 21 листопадових днів 1918 року. Страшним кошмарем сумної дійсності лягла на нас окупація Львова. Роз'юшена воєня гучно святкувала перемогу погромами українського й жидівського населення.

У Львові я опинилась випадково. Будучи на банківій праці у Кракові, я вибралась до Львова на задушні дні, користаючи з віль-

ного. Здається чи не останнім поїздом приїхала я і вранці добилась до мешкання своїх своїх д-ра Курівця в Нар. Домі. Вже по дорозі дійшла до нас у поїзді вістка про те, що українці перебрали владу у Львові. Тому я відразу пішла до магістрату зголоситись до якоїнебудь праці. Мені сказали, що найбільша потреба є в кухні, бо треба було приготувати їжу для вояків, що приходили змучені, перемерзлі й голодні. То ж зараз знайшлася група жінок, що розвела на подвір'ї два великі вогнища і в казанах варила день і ніч на зміну.

Десь 10-го дня мене закликали на працю до Військового Секретаріату у бувшому Намісництві. Тут знов новий круг роботи у гарячковому темпі. Ще не встигла я запізнатись із кругом діяння, коли вже наші покинули Львів.

Проминув деякий час. Вже не пригадую дати, але виразно пам'ятаю оті збори при вул. Руській ч. 3, де організувався Горожанський Комітет. Постав з ініціатииви д-ра Л. Ганкевича та покликав до життя Самаританську Секцію під проводом д-ра Маріяна Панчишина для опіки над раненими по шпиталях та арештованими по тюрмах.

Знов почалось для нас варення та ношення харчів до шпиталів і в'язниць. У проводі Секції стояли Олена Федак-Шепарович, Софія Федорчак і Олена Косевич. Праця була куди трудніша від попередньої, бо вже не мали ми підвір'я Народнього Дому та магазинів із харчами. Та з тим більшим завзяттям роздобували ми все потрібне.

Котрогось дня серед нашої метушні почули ми на вулиці вигук українською мовою. Що таке? — „Купуйте нашу газету! Купуйте „Вперед!“ — лунав жіночий голос. Невже справді? — Так, відповідають пані, д-р Ганкевич і Порфір Буняк робили заходи коло відновлення „Впереду“ і видно, що їм пошастило. А газету продає Лехова, що взялась за те тому, що малим хлопцям поляки відбирали газету.

Газета стала виходити й була

Перша зупинка

Уривок із опису подорожі, нагородженого на Третньому Літературному Конкурсі СФУЖО

І ось ми в повітрі. Якраз вчасно — завтра в Апостолесі перший виступ.

Дорогою пригадую собі все, що я знала про Місіонес. Сама назва походить від місіонерів єзуїтського ордену, що ще в XVI столітті розбудували на цій території свої редуції, — трудилися й виховували з диких індіан, що замешку-

одиноким українським пресовим органом в окупованому Львові. Не проминуло кілька днів, коли до нашої кухні прийшов хтось із редакції й покликав мене. — Негайно потрібно нам допомоги, — почула я, — а в кухні хтонебудь вас заступить.

І так почалась моя праця в редакції газети. Порфір Буняк вчив мене робити коректу, а потім складати новинки та короткі нотатки. Поволі я вправлялась у тому. Давали вказівки й інші працівники редакції, а д-р Лев Ганкевич лиш загальну настанову. — Писати треба коротко й логічно, — пригадував, — щоб якнайбільше читачів це зрозуміло. — То знов: — Уникайте довгих речень! Вони затемнюють зміст!

У дійсності він мало був у редакції, бо дуже був зайнятий усякими інтервенціями. Весь тягар праці спочивав на плечах Буняка, а вона не була легкою в тому часі. Газета мусіла вийти дуже рано, бо заки перейшла цензуру, (а конфіскували її мало не щодня), то могла появиться щойно по полудні. Українська громада Львова ждала нетерпеливо появи кожного числа, бо це був одинокий зв'язок із зовнішнім світом.

Відновлено також місячник для робітничого жіноцтва „Наша Мета“, в якого редакції працювали Дарія Старосольська, Стефанія Пашкевич, Софія Олеськів, а співпрацювали Олена Федак-Шепарович і Мілена Рудницька.

Польська влада скоро закрила „Вперед“, поставивши умову, щоб його друкувати латинськими черенками.

вали ці провінції — добрих християн. Від величніх монастирів того часу тепер у гралісах позалишалися лиш руїни. Я люблю старовину, камінь... обов'язково їх відвідаю.

Кілька годин лету — і ми в столиці провінції Місіонес — місті Посадас. Моторовий човен під'їхав, щоб перевезти пасажирів на берег. Камарера та пілоти нас прощали своїми традиційними „muchas suerte“¹⁾.

З човна розглядаю береги: один чи два тягарових пароплавів та кілька дрібних човнів причалені попри довгу дерев'яну будову. Ще хвилиною — і ми під'їхали до цього дерев'яного двірця порту. Передня його частина тримається на палях над водою. Звідти за допомогою обслуги, по дерев'янім, досить делікатнім місточку, прокинутим над водою, виходимо нагору, на берег.

Нас зустріла простора, чиста і добре доглянена, типова для Південної Америки, площа. З одного її боку розміщені будинки митни-

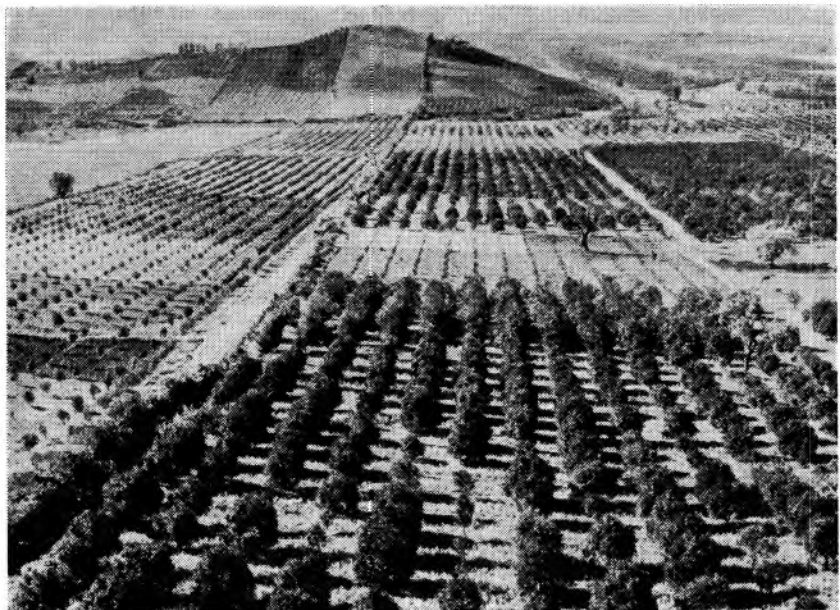
ці, де завжди є скупчення подорожніх, а з другого боку, від берега розлогі гіллясті дерева квітучою низкою замикають площу. Їх екзотичний яскраво-червоний цвіт красить увесь берег, а густе та тверде блискуче листя рятує в дні спеки. Будова в старім колоніальнім стилі з ґратами на вікнах і кількома примітивними барельєфами.

Далі нам потрібно їхати автобусом до Апостолесу. До автобусної станиці беремо таксі. „Беремо“ — термін трохи невдалий. Радше шофер, зодягнений в типовий одяг „gauchos“²⁾, нас відвоїює від інших і трактує як свою „військову здобич“, намагаючися зискати якнайбільше. Тому їдемо найдовшою дорогою, передмістями попри берег, заселений тубільцями, що живуть у своїх невибагливих „ranchos“³⁾. Тут до нас приєднується третій подорожній, що вже відтепер супроводить нас

2) Пастух, щось у ролі американського кавбоя.

3) Хатина.

1) Багато щастя!

Овочеві фарми часто зустрічаються в Аргентині
Fruit tree farms are very frequent in Argentine.

через цілочасний побут у Місіонесі. Це густий, всепроникливий червоно-бурий порох. Грунт у Місіонесі червоний, асфальтові дороги майже відсутні, лише звичайний, як у нас казали „битий шлях“, покритий влітку грубою ковдрою легкого пороху. Незначний вітерець чи подорожній віз здимають червоне марево. Цим порохом покривається все довколишнє, а в тім числі й людина.

Внедовзі це марево спадає і ми приїздимо на малу площу, де беруть початок автобуси — „exterior“, себто ті, що виїжджають поза місто.

Під невеликою галереєю розмістилися ятки з солодощами та овочами. Кілька тубильців пропонують речі власного виробу: ремінні пояси, плетені солом'яні кошики та брилі, картки місцевих краєвидів. З сусіднього ресторану доноситься запах пікантної, свіжо спекеної піщи. Між ятками знаходимо невеличку касу, де беремо квитки до Апостолесу. Незабаром підійшов автобус, на якому було написано чисто українське ім'я — Панасюк. Це власник однієї з більших тутешніх автокомпаній.

І ось ми знову мандруємо. Асфальтова дорога вивела нас лиш за місто, а там знайомий вже нам — „битий шлях“ і ті ж порохи. Перед нами яких дві години дороги. Раптово нахмарило і стало накрапати. Шофер зупинив автобус та одягнув на колеса ланцюги: в цій місцевості грунт має свої особливості, — невеличкий дощ і вже годі їхати далі. Червоне, в'язке багно заліплює колеса і вони безгомінно ковзаються на місці, але пів години сонця по тім — грунт швидко стужавіє і вже можна продовжувати подорож.

Невеличкий дощ, що щойно впав, прибав пороху, освіжив повітря, і відразу краєвид змінився. Яка прегарна метаморфоза: зелені горби та долини по черзі змінюють одні одних; попри дорогу порозросталися ліски, часом струмок, або невеличка річка прокрадається поміж ними. Якби не червоні, повні дикої краси, стрілки квітучих ананасів, що тягнуться низкою здовж цих лісків, можна було б на хвилину забути про дійсність і уявити собі далекі дитячі роки,

що босими ногами оббігали не один такий лісок, чи перебрели струмок. А ось де гай! Невисокі кучеряві кущі вишикувалися рядками, утворюючи тікаючі аж до обрію, плантації. А це — yerba⁴⁾ — вже більші, багато вищі кущі, часами покручені старі стовбури.

Сусіди подорожі виявились українцями. За якийсь час знову з іншого кута доноситься рідна мова. На зупинках входять нові люди і також — своя мова.

— А так! — відповідають на наше здивування — тут всіюди наші люди і цей гай та жерба — це праця наших перших колоністів-піонерів, яким провінційний уряд офіційно висловив признання за піднесення та розвиток цього краю. Колись ці простори були лиш сховищем злочинців та бандитів, а ми його перетворили в квітучу плодівиту землю...

При в'їзді до міста звертає на себе увагу великий сірий обеліск. На нім вмуровано кілька пропам'ятних плит у честь шість перших українських родин — поселенців і фундаторів цього міста, що прибули сюди 27. серпня 1897 року. Сіра, німа, незаперечна красномовність. Відтак центральна вулиця внизу поміж горбами веде нас до кінцевої зупинки на площі, що являє собою центр комерційного та адміністративного життя м. Апостолес, з невід'ємними муніципальними будинками, костелом та школою. Всі будівлі позначені однак рожевим кольором порохів Місіонесу.

Розпитуємо своїх краян про дорогу до О.О. Василян.

— А он і їх церква.

Величава візантійська будова на розлогій горі домінує і прикрашує цілу околицю. Перед церквою — майдан, частково засаджений молодими деревами, які за рік-два створять тут добрий парк. Навколо церкви просторе подвір'я. Частину його займає семінарія св. Йосафата, де навчається українська молоддь. З протилежного боку подвір'я, перейшовши город, в яким поруч із овочевими тропічними рослинами — мамонами та пальтою — пишається густий кріп, натрапляємо на кам'яниці, в яких знахо-

4) Рід чаю.

дяться канцелярія, кухня та приватні кімнати отців. На дзвінок виходить заклопотаний і привітний о. Мельничин, за ним о. д-р Ковалик, давні наші знайомі ще з Буенос Айресу. Незабаром ми в гостиннім колі провадимо розмови й спогади. Потім пляни та програма наших концертних виступів.

На мешкання прийняла мене надзвичайно привітна та гостинна родина пана Мирона Задорожнього. Першу нашу візиту складаємо до Сестер Василянок. Вже здалека було видно модерно збудовану школу, в якій знаходиться дівоча семінарія. Високий цегляний мур оточує всю їх посілість, що розміщена недалеко церкви. На наш дзвінок відчиняє масивні дерев'яні двері одна з сестер. Молоде усмінене личко і тихе привітне „Слава Ісусу Христу“, що спливає з її уст, нагадує нам таке рідне... й таке далеке.

Із шкільного подвір'я можна було бачити і чути перебіг виховної роботи та науки цілого учбового закладу. Ось декілька учениць, зодягнені в однакові уніформи, допомагають сестрі в садку: підполюють квіти, підрізують траву, розчищають дерева. Там же, — в глибині саду — оточена квітами, біліє викладена з каменю прекрасна кагляця Божої Матері.

З відчинених вікон линуть ритмічні звуки пісень. Там діти навчаються музики. В іншій класі провадиться година співу. Музиці та вокальному вихованню в семінарії приділяють багато уваги.

Теперішні учениці семінарії — це вже третє покоління від часу прибуття перших українців-поселенців до Місіонесу. Сьогодні вони готуються відзначити концертом соту річницю з дня смерті генія землі української — Т. Шевченка.

Це ж — надзвичайне: за тисячі кілометрів від рідної землі, відрізані від неї понад шестидесятилітнім часом, це покоління плекає любов до землі батьків. По розкиданих українських чакрах⁵⁾ плекають традиційні обряди та звичаї, на жаль, забуті навіть на рідних землях. Весілля чи хрестини проходять зі всією пошаною традиційного церемоніалу: засиланням сва-

(Закінчення на ст. 8)

5) Хутір.

На крилах швидше за звук

До восьми років вона не мала взуття. Її ліжком був оберемок соломки, а часом просто підлога. Вбрання робилося з викинутих лантухів від борошна. Харчів ледве вистачало, щоб не вмерти з голоду. Часом дівчинка здобувала для себе їжу в лісах, у найближчій затоці. Таке було життя на лісопилках північної Флориди. Гірке життя навчило незалежності. Стала особливо незалежною відтоді, коли випадково почула, як її „мати“ сказала іншій жінці, що Джекі не належить до її родини, але вона комусь обіцяла ніколи не говорити про це дитині.

Розкривши таємницю, дівчинка зраділа, бо „мати“ була дуже лінива й неохайна. А Джекі знала, що з таким самим злидненням заробітком по інших родин було чистіше й більше порядку. Дівчинка навчилась ловити рибу й крабів, а часом хтось із рибалок дарував їй кефалю.

Її названі батьки не були віруючі, та коли приїздив до селища священник, вони казали дівчинці відвідувати Службу Божу. Мабуть вони комусь це обіцяли. Дівчинка призвичаїлась ходити до церкви. Вступила до школи, та на третій день навчання вчителька вдарила її лінійкою. Дівчинка відповіла ударом і накивала п'ятами. Цілий рік не ходила до школи, аж поки туди не приїхала нова вчителька. Джекі прив'язалась до неї. Вчителька платила дівчинці десять центів на тиждень за те, що вона їй приносила з лісу сухе гілля для маленької грубки її кімнати. Незабаром було стільки гілля, що його ніде було складати. Та дівчинка все приносила, бо це давало їй змогу бути в теплом приміщенні й поговорити з учителькою. З першої книжки, яку їй дала вчителька — Давід Копперфілд — вона виписувала незнайомі слова й потім питала значення їх та як треба вимовляти.

Пізніше в житті Джекі часто згадувала свою вчительку, яка не тільки навчила її читати, а й тримати тіло в чистоті, причісуватись. Купила їй убрання, гребінець і

стрічку для волосся. Запалила бажанням змагати до кращого. На пам'ять про цю вчительку Джекі взяла маленьку жебракку з вулиці в Гавані й помістила її в монастирську школу, а також утримувала й виховувала трьох маленьких бідних хлопчиків в Іспанії.

Коли їй було вісім років, „родина“ переїхала до Колумбусу (Джорджія), і Джекі розпочала працю на фабриці, дістаючи щось із шість центів на годину. Працювала дванадцять годин у нічну зміну, розвозячи візочком нитки для ткаць в антисанітарних умовах підприємства того часу. Так заробила вона собі на першу пару взуття.

Згодом почала працювати в перукарні, а чотирнадцятьох років була вже фахівцем. Пізніше працювала в салоні краси Сакс на п'ятому авеню в Нью Йорку, а вліті виїздила на таку ж роботу до Маямі Біч. Так почались її добрі заробітки. Працюючи і розважаючись у Маямі Біч, вона одного разу зустріла під час прийняття військового літуна Флойда Одлума. Коли його перед тим умовляли прийти, перераховуючи славнозвісних артисток, які мали бути, він відповів, що відчуває себе надто втомленим, щоб підтримувати розмови про останні книжкові новини або вистави. А коли довідався, що там буде звичайна гарненька дівчина, що заробляє собі на прожиття, він погодився прийти, якщо матиме нагоду сидіти поруч неї.

Під час вечері Джекі сказала йому, що хоче покинути працю в салоні, бо її втомлює бути весь час на ногах. Воліє продавати косметику, буде їздити автотом. На це Флойд відповів, що для успіху, за теперішніх темпів, потрібне не авто, а крила.

Джекі відчула, що ця зустріч — її доля. І справді це була подвійна доля. Під час розмови з ним у неї виникла думка стати літункою, а згодом Флойд став її чоловіком.

Вліті 1932 року Джекі взяла на три тижні відпустку й вступила до літунської школи. Вона заплатила

Джекліна Какрен
Jacqueline Cochrane, prominent
American pilot.

ла за весь курс. Щоб дістати ліцензію, мала вчитись 2-3 місяці. Наполегливість і здібність допомогли їй здобути документ за час відпустки.

Діставши дозвіл, вона не усвідомлювала, як мало вона ще знає, і коли Канада запросила літунів Сполучених Штатів на зустріч у повітрі в Монтреалі, — Джекі, позичивши літака, вирішила летіти туди. Їй казали, що треба бути дурною, щоб летіти з таким обмеженим досвідом. Вона подумала: „Господь піклується дурними“, і полетіла дорогою, що їй вказав досвідчений літун — вздовж Гудзону до Лейк Чемплейн, тоді до Барлінгтону, Вермонт, щоб пройти митний контроль, а там мали вказати шлях до Монтреалу. Коли ро-

бітник аеропорту визначив їй курс компаса і віддадь, вона мусіла признатись, що не володіє компасом.

Після польоту вона знову почала вчитись, а найбільш тренувалась у галузі морської авіації.

Бажання літати випереджувало її теоретичні знання. Одного разу, коли Флойд застудився в Нью Йорку, Джекі повезла його а кілька днів до Флориди. В дорозі їх захопила негода, і треба було несподівано летіти наосліп. Вона не знала техніки цього льоту, але не наважилась повернутись назад, бо не вміла. Летіла вперед, не зважаючи на жахливу погоду. Перехрестилась. Флойд, побачивши це, сказав їй, що дуже втомлений і хоче задрімати. Зробив це, щоб заспокоїти її, а сам пильно стежив за кермом. Після того Джекі знову почала брати лекції, студіювала підручники і дала собі слово не брати пасажирів, поки не опанує досконало техніку льоту.

У 1938 р. Джеклін Какрен дістала нагороду за найбільший індивідуальний вклад у справу літунства, а в 1953 р. її нагородили за видатні успіхи золотою медаллю Інтернаціональної Аеронавтичної Федерації.

Вона мала такі ж швидкісні інтернаціональні рекорди в літаках з пропелерами, як і чоловіки. А весною 1953 року встановила три світових рекорди з реактивними літаками і пікірувала з швидкістю вищою за звук.

Майор Чорлз „Чак“ Ігер був першим чоловіком, що летів шкороше за звук, а Джеклін першою жінкою. Це був неповторний експеримент. Кожен узяв реактивний літак, піднявся на височінь коло п'ятдесятюх тисяч футів і, наблизивши літаки вертикально один до одного так, що крила мало не торкались, пікірували з швидкістю вищою за звук.

Під час 2-ої світової війни Джеклін — пілот британської авіації, потім член штабу новоутвореної американської авіації в Англії, пізніш у генеральному штабі повітряних сил Сполучених Штатів. Спостерігала, як здавались японці, а потім вернулась до Німеччини, щоб бути на нюрнберзькому суді.

Джеклін Какрен часто була гостею президентів Сполучених Шта-

тів, а також королівською. Мала авдієнцію у Папи. Зустрічалася з кардиналом Спелманом. Захоплювалася мандрівкою, бачила більшість чужих країн. Навіть за два тижні до вибуху Корейської війни була в Советському Союзі, як гостя адмірала Алена Кірка, амбасадора до СССР.

Все, що вона бачила під час своїх мандрівок, ще більше підкреслювало перевагу американців. І вона несподівано захопилась політикою. Її політична діяльність була подібна до авіаційного рекорду — коротка, збуджуюча, успішна. Стала членом Конгресу й закінчила свою політичну кар'єру виборами генерала Айзенгавера на президента.

1954 року вийшла її книга спогадів „Зорі у південь“ з передмовою майора Чарлза „Чак“ Ігера і вступом її чоловіка Флойда Одлума, що допоміг Джеклін оформити думки відповідно до вимог граматики, і вніс послідовність у розповідь.

ПЕРША ЗУПИНКА

(Закінчення зі ст. 6)

тів, пов'язанням рушників, та інше.

Пригадуються слова пророка: „Наша дума, наша пісня не вмре, не загине...“ Без сумніву, мусимо це завдячувати нашій вірі та нашій церкві.

Цього же дня вечором, в найкращій залі м. Апостолес призначена була академія-концерт. Чи то робота організаторів, чи національна свідомість наших людей, зібрала дуже численну публіку. Ще задовго до початку заля була переповнена й багато охочих залишилися на хіднику перед входовими дверима. Інтерес був загальний. Завітала не лиш українська частина Апостолесу, прийшло багато й чужинців.

Вродлива і струнка Мабель Широкта вела цілу програму, знайшовши для кожної точки відповідні пояснення та влітаючи поміж них інформації про рідний край. Точок програми було багато, проте найбільше мені сподобалися гарно підготовані дитячі хори обох семінарій. Їх керівники своєю любов'ю та посвятою домоглися при-

кладної дисципліни та чудового виконання. Характерно, що серед дитячого хору було кілька чужинців, що так само, як і інші, бездоганно передавали співом всі нюанси чужої для них мови.

Повертаючися з концерту в темряві, крутими дорогами Апостолесу, я несла китицю квітів блідо-рожевого жербалю і почуття чогось незвичного: ніжного і сильного.

Раптом маленька Літа, що йшла поруч, пригорнулася до мене й стурбовано запитала:

— Сенора, я також українка, правда?

— Певно, що так, моя кохана, — заспокоїла я її. Ми всі — українці.

ПОДЯКА

З допомогою Вашого журналу „Наше Життя“ вдалося нам здобути дещо книжок для нашої української молоді в Німеччині. На наш заклик відізнались чуйні душі наших сестер за океаном і прислали книжки, якими ми змогли обдарувати дітей наших шкіл. Тому, що акція не дала стільки книжок, щоб можна було обдарувати кожну дитину, ми вийшли з ситуації так, що книжками обдарували тільки тих дітей, які справді заслужили собі на вирізнення і нагороду.

На закінчення шкільного року, при роздачі шкільних свідоцтв нагороджено вибраних учителями дітей книжками, які прислали нам на наш заклик Союзянки з Америки. Тепер, коли наше діло успішно увінчалось, хочемо цією дорогою сердечно подякувати тим усім жертводавцям, що відізнались на наш заклик. А саме:

Головній Управі СУА за 6 книжок і 12 журналиків „Веселка“;

33 Відділові СУА в Клівленді за 30 примірників „Кобзаря“;

Вп. п-і Єнзен із Брукліна за 10 примірників „Вартові“;

Вп. п-і Яхторович з Шикага за 4 книжки і 3 журнарики „Веселка“.

Ми дуже вдячні усім жертводавцям за їх щедрий дар, бо радість і розсміяні очі наших нагороджених дітей були такі великі, що з цілою певністю можемо запевнити: дар Ваш не був даремний. Дітвора зуміє його оцінити й напевно така нагорода принесе свої позитивні наслідки.

О. Яримович
Шкільна референтка

Чи втрачені можливості?

Дорога пані редакторко!

Мені так приємно, що в хащах нашої скитальщини Ви віднайшли мене з бажанням зробити інтерв'ю. На коротку мить уявляю себе зіркою Бродвею, за якою полюють камерамени і влізливі кореспонденти, що шукають сенсаційних відкриттів мого інтимного життя.

Це лиш на коротку мить, бо в дійсності моє ім'я не стоїть серед сузір'я Бродвею та й Ви не бажаєте сенсаційних інтимностей, а просто кажете — „напишіть щось про себе“... І я вирішила написати про ті відрізки мого життя, які, певно властиві не лиш мені, але й більшості мистців мого покоління, покоління „втрачених можливостей“. На мою долю й долю мого покоління в час нашого мистецького дозрівання й шукання можливостей свого вияву випав період війни, коли люди не творять, а знищують мистецькі цінності...

Але розпічнім усе з початку. Співи в моїй родині — явище спадкове по жіночій лінії. Моя мати — також співачка й цьому завдячую, що мій перший театральний успіх відбувся, коли мені було три роки. На сцені мене поставили на накритий килимом стіл і сказали, щоб я розпочинала співати, як відкритуть завісу. Мій спів супроводжала на фортепіані моя мама. Вже була пізня ніч і я змагалася зі сном. Несподівано, на середині пісні, я зупинилась (в залі була абсолютна тиша), солодко позіхнула, а потім, розпочавши від перерваного такту, доспівала пісню до кінця. Успіх був неймовірний. Всі і все пророкувало мені блискучу артистичну кар'єру.

Дальші мої молоді роки пройшли під знаком навчання музики і співу. В той час між іншими інструментами я опанувала техніку гри на бандурі. Коли розпочалася друга світова війна, я вже була студенткою столичної консерваторії. Военні дії змусили мене повернутися до рідного міста. Фронт уже перейшов і на руїнах почалось відновлювати організоване

життя. Під той час у місті знаходився талановитий режисер Харківської Музичної Комедії п. Ш. Були й інші, закинені воєнною хвилею добрі артисти. Їхніми зусиллями постав театр. В цьому театрі я співала три роки. Панночка з „Вія“, Парася з „Сорочинського ярмарку“, Оксана з невмірущого „Запорожця за Дунаєм“, „Наталка з „Наталки-Полтавки“ ось такі були мої ролі. Це був блискучий початок.

Театр мав великий успіх і набрав популярності, а з ним і всі артисти. Глядач нас любив. Прикладалося всіх зусиль, щоб рятувати театр від „Арбайтсамту“ та інших німецьких військових пасток. За лаштунками було завжди багато відвідувачів. Якогось вечора я там познайомилася з дуже високим, дуже худим молодим чоловіком, що був одягнений у вишивану українську сорочку.

Наші вдачі були цілком протилежні. Мої інтереси були сконцентровані навколо мистецького життя театру, його — вкладалися в рамки сухої логіки та математичних розрахунків. Та проте за півроку ми побралися.

— Єдність протилежностей, — казав він мені, жартуючи і вітаючи з нашим подружжям.

А через рік фронт почав присуватися із далекого Сталінграду. В місті лише й чулося розмови про евакуацію. Настав і для мене день, коли мій чоловік сказав:

— Моя крихітко, я їду на захід, ти маєш лишитися, еміграція не для тебе. Еміграція — це не лиш злидні, це щось гірше, це втрата твого фаху, а може й життя...

Він був завжди такий переконливий! Але цим разом його логіка не подіяла на мене. Фронт був уже цілком близько, коли я — довго й безнадійно шукаючи перукарні — сама відрізала свої дівочі коси й залишила їх мамі на спогад. Ми вирушили на захід.

Емігрантська хвиля закинула нас до Братислави. Тут я співала в опері. Мій ліричний голос та

Тамара Лихолой
Singer Tamara Lykholay, won a literary award for her travel report on Argentina.

спенічний вишкіл звернули на себе увагу і я встигла цілком успішно „акліматизуватись“ у чужому мені репертуарі та мові. Переді мною відкривались нові мистецькі обрії. Але фронт нас переслідуював. На цей раз обійшлося без довгих і переконливих дискусій. Прийшов наказ для всіх чужинців залишити країну і військова жандармерія перепроводила нас на другий беріг Дунаю. До Відня ми дібралися самі.

Так розпочалася доба таборова, короткі турне по українських (інколи й чужинських) таборах, поїздки до Швейцарії, виступи на академіях і т. д. Тут я пізнала щире серце українського артиста. Віддані до самопосвяти, завжди в доброму гуморі, жерці „фальшивої Мельпомени“ творили одну велику сім'ю. Колись хтось повинен написати розвідку про значення артиста під час цієї сірої доби „переселення народів“. У ній буде згадане ім'я п-ва К-их (кохана „Муха“, де Ви тепер?).

Потім прийшла Аргентина. Мистецьке життя тут відмінне. Я хочу думати, що перебуває ще в стадії еволюції. Тутешнє мистецтво не виховує, не збуджує шляхетних стремлень, а живе на послугах смаку глядача. Тому найбільший успіх має — найменш одягнена жінка в сповнених дво-змістовими дотепами ревіях.

Є також мистецькі Дон Кіхоти, що пробують творити поважні театри. У двох таких театрах співпрацювала й я. Це були музичні комедії, або, як на заході кажуть, оперети. Навіть цей легкий жанр прогорів. Вогненний ентузіазм артиста охолоджує зимний відгук напів порожньої залі.

Тепер я вчу співати інших. Можливо, часи зміняться, і те, чого не змогла досягнути я, зроблять оці, сьогодні тоненькі й непевні дитячі голоси. Та проте я не залишаю мрії. Вечорами читаю мистецькі часописи, що описують життя під „Вогнями Бродвею“. Пригадалась мені звідтіля розмова однієї журналістки з танечницею Ziegfeld. Між жінками нав'язалась шира розмова. Зірка розповіла про свої інтимності, включаючи любовні скандали, пиятику й оргії. Коли закінчила свою історію, журналістка спитала, чи та не має на сумлінні якогось вчинку, що його тепер шкодувала б. Зірка, після легкої надуми, відповіла:

— Так! Думаю, що не повинна була відрізувати цього волосся!

Коли кінчаю цього листа, мій малий 5-літній Данилко зі сльозами на кругленьких щічках вбігає до хати. Він був необережний і смикнув нашого Бровка за хвіст. За те зухвальство той лишив йому на ручці дві синенькі цяточки від зубів. Я мащу йодною це місце й поцілунками висушую його сльози. Тепер я вже знаю напевне.

— Ні, моя кохана й далека пані редакторко! Я не шкодую, що тієї осені, під гуркіт фронтних гармат я відрізала свої довгі коси. Зовсім не шкодую!

Ваша
Тамара.

НОВІ КНИЖКИ

Олена Василева: Море житейське. Нью-Йорк, 1962. Передмова Богдана Кравцева. Обгортка мистця Сергія Кіндзерявого-Пастухова. Стор. 70. Ціна 2 дол.

Авторка відома з коротких нарисів, що містились у журналах. Оце вперше вона накреслила оповідання з епічним подихом, що його навіть можна б назвати повістивим нарисом. Аж дивно, як ба-

гато переживань і горя можна вмістити в такій короткій речі!

Темою оповідання є доля молоді української родини в часі 2. світової війни. Найсильнішою сторінкою його — це складний психологічний малюнок, що ним авторка майстерно володіє. Рисунок обгортки доповняє це своїми шляхетними лініями.

Героїчний бій під Чорним Островом. Торонто, 1961. Видавництво Українського Воєнно-Історичного Інституту в Торонті, наглядом Єлисавети Прокопович. Із рисунком - схемою Чорноострівського бою. Ст. 104. Ціна 2 дол.

Під цією назвою книжка є властиво монографією видатного українського військовика генерала Євгена Мешковського. В бою з большевицькими частинами під Чорним Островом дня 6. липня 1920 р. він загинув. Але це було тільки завершенням довгого військового шляху, що почався службою в царській армії, а найкращі сили віддав своєму рідному війську.

Життєпис Євгена Мешковського написала його дружина Єлисавета Прокопович. Цю силуетку доповнили спогади товаришів зброї й сучасників — Є. Маланюк, М. Капустянський, М. Татаруля, О. Козьма, В. Савченко, А. Често-серлев і О. Шульгин. Цю серію замкнула Єлисавета Мешковська словом до молоді. Вона ж звертається в життєписі з проханням перенести тлінні останки покійного до „золотоверхого“, коли Україна буде вільною.

Улюблена книжка

Анкета під наголовком „Моя улюблена книжка“ змінила зовсім правильно свій первісний замисл. Звичайно, коли один твір якогось письменника подобається, шукаємо зараз за іншими його творами і вони майже всі стають для нас любимими книжками. Тому добре сталося, що дискусанти звернули анкету на цей шлях, що наперед вичерпують тему „улюблена письменниця“, а потім „улюблений“ її твір.

Деякі письменники пишуть так, що їхні твори є актуальні темою на якийсь період часу. І хоча твір є не раз високо мистецький, а тема дорога нашому серцю, перечитаєш раз одну цю книжку і вже до неї не повертаєш.

Твори Докії Гуменної можна читати багато разів і все найдеш там щось для себе нового. Тут нема сюжетів, що надавалися б „до подушки“. Засідаєш до книжки, як до умової праці, яка все таки дає тобі приємність! І тим вартість її велика. Докія Гуменна — на мою скромну думку — займає передове місце в нашій літературі. Люблю читати „Діти Чумацького Шляху“ і „Ману“. Мова творів Д. Гуменної є прекрасна, а для нас, галичан, то прямо стає школою. Нераз речення так гарно й штудерно збудоване, що читаю його пару разів.

Другою письменницею, якої твори читаю з приємністю, є Ольга Мак. Її твори дають відпруження. Тут є рух, думка легко розвивається, ситуації одна за одною йдуть, як на кіновій ленті. Відпочиваєш! А того нам тепер дуже потрібно. Люблю книжку „Чудасій“ і „Проти переконань“.

Дарія Бойчук
Дітройт.

Розуміючи вагу товариського життя й доцінюючи значення виховної сатири Екзекутива Союзу Українок Америки проголошує

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС НА САТИРИЧНИЙ ТВІР.

Предметом Конкурсу є сценка-одноактівка з сучасного побуту, з злободенною тематикою. Побажано було б щоб кількість осіб не була надто численна і декорації відповідали нашим спроможам.

Учасниками Конкурсу можуть бути всі талановиті люди, що вміють спостерігати.

Нагороди Конкурсу — перша 100 дол., друга 75 дол., третя 50 дол. Нагороджені й відзначені твори призначені для виключного використання Відділів США.

Твори розгляне Мистецьке Жюрі у складі: пп. Ніна Лужницька, Іванна Савицька, Лідія Бурачинська.

Реченець Конкурсу — 30. квітня 1963 р.

Твори слід надсилати на адресу Централі США з допискою „Конкурс Сатири“.

Е к з е к у т и в а С У А

Листопад у Відділі

Нераз бувають згадки про те, що Відділи влаштовують листопадні програми. Звичайно українська громада відзначає Листопадний Чин величавим святом. Але й у менших гуртах хочемо пригадати цю річницю, щоб її належно зрозуміли й оцінили.

Таку програму підготував 43 Відділ у Філадельфії. Щомісячні збори його припали саме на 2 листопада 1962. Полагодивши біжучі справи, членки вже о год. 8:30 були готові слухати і сприймати.

Вступне слово голови п-ні О. Грабовенської впровадило всіх у святочний настрій. Вона пригадала значення Листопадового Чину й подала коротко жіночі постаті й почини, що причинились до того. Поміж ними височів осяг Константини Малицької, що вже в 1912 р. дала заклик до створення фонду „На потреби України“. Зібрані гроші пішли на організування УСС у 1914 р.

З черги пані голова представила присутнім п-ню Ганну Дмитерко-Ратич, представницю того покоління, що творило чин Першого Листопада. Як членка тайного Пласту, як учасниця жіночої чети УСС, вона вступила у стрілецькі ряди і зі зброєю в руках перейшла етапи визвольних змагань. Читачки нашого журналу мали змогу прочитати її спогад із тих бурхливих днів у попередньому числі.

Членки Відділу привітали п-ню Дмитерко-Ратич оплесками, а мала Катруся Оранська, внучка й донечка членок Відділу, вручила їй китицю квітів. Для дитини це було гарним переживанням, а п-ні Ратич це приємно вразило.

Слідувала її доповідь. Тему, заторкнену у вступному слові, доповідниця поширила. Дбайливим зусиллям вона вибирала всі дані про участь українського жіноцтва у визвольних змаганнях. Поділивши її на різні ділянки, а саме — санітарну службу, працю розвідниць, канцелярійних сил, телефоністок і харчування, вона подала ряд прізвищ та дала характеристику їх праці. Постаła широка картина зусиль і подвигу жі-

Із загальних зборів Нац. Ради Жінок Америки:

Зліва до права: п-ні Олена Лотоцька, голова Централі США, п-ні Естер Петерсен, асистентка секретаря праці ЗДА, п-ні П. Міррі, професор права університету Єйл.

From the Annual Meeting of the National Council of Women of U. S. in New York City.

(Left to right): Mrs. Helen F. D. Lototsky, President, Ukrainian National Women's League of America; The Honorable Esther Peterson, Assistant Secretary of Labor of the United States and Miss Paline Murray, Tutor of Law at Yale University at the 1962 All-Women Conference sponsored by the National Council of Women of the United States at the Waldorf-Astoria Hotel, New York, October 11, 1962.

ноцтва, що так мало оцінена досі. Доповідь закінчилась заввагою, що коли в тих часах участь жінки була невиною, то тепер кожна країна притягає їх до співучасті в обороні країни.

Дальшою точкою було відчитання спогаду Семена Байдовича. З відповідною інтонацією відчитала його членка Управи Відділу п-ні Ніна Лужницька. У зв'язкій формі автор подав пригоду з того часу, що так дуже характеризує трудну оборону Львова.

Програму закінчила п-ні Люда Чайковська, відчитавши вірш С. Черкасенка „Перший Листопада“. Своїми палкими словами поет немов відгукнувся на почування усіх присутніх, у гарній передачі декляматорки.

При чаю ще довго гуторили членки. Деякі старші пригадували собі дні Листопада, а молодші розпитували. Заохочена проханням п-ні Дмитерко-Ратич розказала одну з веселих пригод, що їй трапилась під час військової служби. Напевне було й багато

прикрого й трудного, але доповідниця не згадувала того. Як гарно, що маємо між собою свідка й учасницю визвольних змагань і можемо її вітати між нами!

Програма тривала не цілу годину. Збагачені й радісні розходились членки додому. Л. Б.

ОСОБИСТЕ

Нашу дорогу голову п-ню Осипу Грабовенську вітаємо з одруженням донечки Ярини з п. Юрієм Телепком, а молодій парі бажаємо всього добра на новій життєвій дорозі.

Членки 43 Відділу США у Філадельфії

Пресовій референтці Гол. Управи США п-ні Осипі Грабовенській складаємо ширі побажання з нагоди одруження дочки Ярини з п. Юрієм Телепком. Молодій парі — многая літа! Екзекутива США

Чи ви вже вирівняли передплату за „Наше Життя“?

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА ДІТРОЙТ, МИШ.

Ділимося сумною вісткою з членством СУА, що відійшла від нас незабутня членка 26 Відділу СУА бл. п. **Марія з Кушнірів Слюсарчук**, проживши 66 літ.

Помимо того, що від самого приїзду до Америки бл. п. Марія Слюсарчук тяжко хворіла, проте зразу включилася в організовані ряди СУА і працювала жертвенно до останніх днів свого життя. Довший час була в нашому Відділі рекордовою секретаркою, а три роки займала цей пост в Окр. Раді. Покійну всі дуже любили й шанували за хрустально-чистий характер та жертвенну працю, що її вложила в СУА. Доказом того був факт, що членство Дітройту вибрало її почесною головою Окр. Ради.

Дня 11. серпня 1962 попрощали Покійну широкі круги нашого громадянства, членки Українського Золотого Хреста з головою п. М. Квітковською та членство СУА. Членки 26 Відділу СУА віддали Покійній свою останню прислугу із своїм прапором.

Бл. п. Марію Слюсарчук похоронили на цвинтарі Монт Олівет після заупокійної Служби Божої, яку відслужив о. М. Ничка, ЧСВВ, в асисті о. д-ра Гавліча, ЧСВВ, і о. М. Дубицького. Над могилою попрощала Покійну п-ні А. Вокер від Окр. Ради СУА.

Бл. п. Марія Слюсарчук полишила в великому смутку чоловіка, сина і брата. Нехай вільна земля Вашингтона стане їй пером!

**

Ділимося сумною вісткою із членством СУА, що дня 26. вересня відійшла від нас у вічність бл. п. **Анна Байор**, членка 26 Відділу СУА. Членки Відділу у Гемтремку віддали їй останню прислугу зі своїм прапором. Покійна прожила 70 літ і полишила у великому смутку чоловіка і дві дочки. Вічна їй пам'ять!

Стефанія Заплітна, секр.

Своєчасно внесена передплата дає здорову фінансову підставу видавництву.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

З сумом повідомляємо членство СУА, що 15. вересня 1962 р. відійшла у вічність довголітня членка 4 Відділу СУА бл. п. **Параскева**

(Павлина) **Гладун**. Народилася 1890 р. в родині Пазуняків у Підгайчиках, а до Америки прибула в 1912 р. До Українського Демократичного Клубу, 4 Відділу СУА приступила незабаром по його заснуванні. Була спокійної вдачі і любила жертвувати на народні цілі, ніколи не поминула потребу-

ючих чи то в організації чи поза нею.

Полишила у смутку чоловіка Миколу й дві дочки, Анну Горбет і Уляну Коня, четверо внуків і двоє правнуків. Похоронна відправа відбулася 18. вересня в українській православній церкві св. Володимира, де прощали її на вічний спочинок родина і членки 4 Відділу СУА. З жалем провели її Союзняки в останню дорогу. Вічна їй Пам'ять!

Іванна П. Бенцаль, голова

НАШЕ СПІВЧУТТЯ

Паням Єлисаветі Антонович і д-р І. Левицькій складаємо щире співчуття з приводу смерті чоловіка й батька бл. п. радника Миколи Антоновича і замість квітів на його могилу складаємо 20 дол. на фонд „Мати й Дитина“.

Членки 33 Відділу СУА в Клівленді

Замість квітів

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу бл. п. Марії Кашевки, членки Гуртка ОУЖ у Брадфорді, складає. на. пресовий фонд Нашого Життя

Головна Управа

Організації Українських Жінок Вел. Британії

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу бл. п. Миколи Антоновича і бл. п. Миколи Марковського складають 15 дол. на фонд „Мати й Дитина“

Марія й Осип Бандера Гартфорд, Конн.

У змагу за Наше Життя

Знов почали працювати наші пресові референтки і прихильниці нашого журналу. В останньому часі приєднали ряд нових передплатниць.

Пригадуємо умовини нашого контесту: за приєднання 5 нових передплатниць і надіслання передплати признаємо одну передплату даром або книжок видання СУА вартости 5 доларів.

Придбали нових передплатниць в останньому часі:

Іванна Бенцаль, Бронкс (Від. 4)	1	Євгенія Кікта, Клівленд	1
Єлисавета Бодруг, Дітройт	1	Олена Кошарна, Лондон	1
Уляна Бобків, Клівленд	1	Теодфія Конотопська, Бофало	1
Юлія Дубош, Ньюарк	1	Ольга Муссаковська, Ірвінгтон	1
Ванда Гардей, Дірнборн (Від. 23)	1	Олена Назар, Джерзі Ситі (Від. 71)	2
Марія Гуцаль, Шикаго	1	Олександра Шуст, Бриджпорт	1
Осіпа Грабовенська, Фила. (В. 43)	1	Емілія Стасюк, Бофало	2
Марія Євсевська, Фила. (Від. 43)	1	Людмила Сердюк, Трентон (Від. 11)	2
Пракседа Ясінська, Милвіл (В. 39)	1	Софія Скрипник, Ріджайна	1
Віра Квіт, Клівленд	1	Меланія Семків, Шикаго (Від. 22)	1

Хто черговий?

АДМІНІСТРАЦІЯ НАШОГО ЖИТТЯ

В обороні Собору

Недавно тому один берлінський часопис приніс вістку, що в Києві відбулась певна демонстрація з приводу запечання Андріївського собору. Сподіваючись такого акту, в соборі зібралось около сотні жінок, що хотіли ставити опір. Відпоручники влади постановили перенести запечання на пізніше. Але коли відділ міліції прибув о 2 годині вночі для тієї цілі, то застав жінок ще в соборі. Вони сподівались підступу й не хотіли покинути святині. Тоді міліція силоміць усунула демонстранток, саджаючи їх у приготовані вантажні авта. Одних відвезено до тюрми, а других до дому божевільних.

Короткими рядками змальовано сцену, в якій криється багато сліз і душевної муки. Українська Церква зазнала багато переслідувань на своєму тернистому шляху. Було багато більш потрясаючих випадків кривди й насилля над нею. Але цей німий спротив групки жінок має особливе значення. Згори засуджений на невдачу, він став розпачливою маніфестацією оборони храму Божого. Останнім зусиллям вірних — його оборонити.

Про новий наступ проти релігії в СССР маємо щораз більше нових даних. Офіційно його не проголошено, але часті вістки про закриття церков підтверджують це. В одеській області 75 церков перемінено на клуби і бібліотеки, в дніпропетровській області з 190 існуючих парохій залишилось лише 40, у волинській області закрито 180 церков. Цю акцію супроводить цькування духовенства й вірних. Їх обвинувачують у різних злочинах у часописах чи перед судом. Недавній виступ проти духовної семінарії в Луцьку каже

догадуватись, що ця кампанія ведена в усіх напрямках і з метою закрити ступнево всі церкви в СССР на протязі семирічки і тим самим до кінця 1965 р. взагалі припинити діяльність Церкви.

Запечатання Андріївського собору входило в той же плян. Кажуть, що в ньому в неділі бувало до 300 осіб різного віку. Вишукана краса цього будівельного пам'ятника нашої архітектури притягала й туристів. Ця увага вірних для улюбленої святині не була владі вигідна. Тому стверджено нібито усунення ґрунту до Дніпра, щоб була причина собор закрити.

Можливо, що і в інших церквах вірні ставили спротив. Але вістки з областей не проникають так легко заграницю. Знаємо тільки про сотню киянок, що мали відвагу заманіфестувати. Бачимо їх перед собою — отих запрацьованих, виснажених жінок у хустинах, що замітають міські вулиці чи прибирають в установах. Вони не боялись втратити своєї „посади“, чи провинитись супроти партії. Їм нічого втрачати в житті, окрім віри, що давала їм підтримку й цілі.

Це не значить, що немає більше віруючих людей в Україні. Процеси проти церковних громад, масова участь у Різдвяних і Великодніх відправах, хрещення дітей — це докази того. У пресі ведеться інтенсивна протирелігійна кампанія на всякому рівні, отже знак, що релігійні настрої існують.

Та великих маніфестацій віри вже немає. Кожен сховав собі Бога в душі й по-своєму Його там носить. Різних хитрощів уживають батьки, щоб повчити дітей

про правди Божі. Здебільшого цю ролю сповняють у родині бабуні, що не бояться вже нічого.

Вони ж і виступили в обороні Андріївського собору. По всіх потрясеннях, що їх зазнали за своє життя, ще пережили оцю велику втрату. Але не віддали його без спротиву, а засвідчили йому свою вірність, дарма, що не могли його оборонити.

ВКЛАДКИ ДО СФУЖО

Свою членську вкладку до СФУЖО за 1962 р. вплатили в міжчасі: Союз Українок Америки 250 дол., Ліга Українських Католицьких Жінок 100 дол., Об'єднання Жінок Ліги Визволення України 100 дол., Союз Українок Австралії 28 доларів, Організація Українських Жінок при Хліборобсько-Освітньому Союзі в Бразилії 32 дол. За своєчасну влату складаємо оцим нашу подяку.

Управа СФУЖО

НА ФОНД ІМ. К. ГАРДЕЦЬКОЇ

Ред. Колегія англомовного видання про Україну, недавно тому відбула своє засідання і устійнила плян публікації. Це має бути гарно ілюстрована інформаційна книжка з основними даними про географічне положення, історію, культуру й економію України. Намічено дальші кроки для реалізації цього видання.

У міжчасі вплинули дальші пожертви на видавничий фонд. Союз Українок Америки зложив 100 дол., п-ні Ольга Солук 10 дол., п-ні Ірина Пеленська 5 дол., п-ні Ольга Батенчук 5 дол. Щире Спасибі!

Чи ви вже подарували міській бібліотеці „Дух Полумя“ — твори Л. Українки англ. мовою?

Відзначення 80-ліття

Минулого літа представники українських організацій Відня й окремі громадяни відвідали з побажаннями і квітами сеньорку довголітньої активної праці в українських жіночих організаціях Відня — Анну Жук, дружину відомого кооперативного діяча й організатора Союзу Визволення України, Андрея Жука.

Більш як пів сотні тому (1909 р.) українок Львова, зокрема студенток університету, зацікавила поява молодої, смуглявої, скромної і поважної жінки, що приїхала з Києва. У Львові перебувало годі чимало емігрантів із центральних земель України, які, втікаючи від переслідувань царського режиму за самостійницьку українську діяльність, перебралась нелегально до Галичини і залишалась тут на постійне або переїздили далі на захід. Але жінок між ними було мало, хіба ще в перших роках 20-го віку — Настя Грінченко чи Катря Лозенко. Тому й те зацікавлення новоприбулою наддніпрянкою.

Була це Анна Неділко, вчителька з м. Григоріополя над Дніпром, що за участь в українських революційних гуртках, що їх організувала під час учительських курсів у Києві 1906 р., була арештована й засуджена на рік тюрми.

Відбувши засуд в ославленій київській Луб'янці переїхала нелегально до Львова, де жив уже її наречений Андрій Жук, що раніше переїхав теж нелегально і працював у Ревізійному Союзі Кооператив. Весільним їх сватом та заступником рідні був Кость Паньківський (батько теперішнього громадського діяча), тодішній організатор і керівник кооперативного руху в Галичині та великий прихильник і добродій емігрантів із Наддніпрянщини.

Оселившись у Львові, Анна Жук зразу ввійшла в місцеве українське культурне життя і продовж кількох літ аж до вибуху I. світової війни та розв'язання „Просвіти“ була бібліотекаркою в центральній „Просвіті“.

Війна і царська окупація Галичини заскочила її з малими дітьми у Львові. По переїзді влітку 1915 р. до Відня, де її чоловік працював у Союзі Визволення України, замешкала з родиною в тій самій кам'яниці, де було приміщення Союзу і де живе й досі майже 50 літ із малими лише перервами. У Відні включилася теж зразу в

культурне життя української громади, в якому брала посильну участь, особливо активну в рр. 1920—1935. Працювала вона як референтка допомогних справ, окрема в допомозі голодуючим в Україні, опікувалася шкільною для дітей емігрантів у Відні, виступала з доповідями на Святі Державності і концерті в честь Лесі У-

Анна Жук

Mrs. Anne Zhuk, prominent Ukrainian leader, celebrated her 80th birthday anniversary in Vienna, Austria.

країнки. Продовж 5 років була головою Українського Жіночого Союзу у Відні, а й членом управи відновленої по 2-гій світовій війні тієї ж організації. На ювілею 40-ліття Українського Жіночого Союзу перед двома роками виголосила доповідь про діяльність українок на терені того важливого європейського культурного центру. Ця її стаття була друкована в Вістях СФУЖО, як цінний причинник до історії нашого жіночого руху.

То ж як нашій співробітниці пересилаємо п-ні А. Жук привіт із нагоди її 80-ліття wraz із побажаннями ще довгих літ життя й активності та дальших вартісних громадських зустрічей в її гостинній хаті! О. З.

ЧЛЕНКИ-ПРИХИЛЬНИЦІ

У часописі Наша Мета з 7. липня появилася перелік членок-прихильниць СФУЖО в Торонті wraz із цікавою характеристикою їх ролі в Федерації. Зрозуміння, що вони виявляють для праці СФУЖО, є тією міцною підставою, що дозволяє Федерації проводити певні почини й акції.

Ось список членок-прихильниць,

що вплатили свою вкладку в I. півріччі 1962:

Пп. Софія Барабаш, Анна Баран, Стефанія Басюк, Марія Бігус, Анна Бойко, Іванна Бригідер, Марія Велигорська, Любомира Велигорська, Ірина Вжесневська, Анна Ганківська, Ольга Горачук, Любов Гордієва, Надія Івахнюк, Ольга Заяць, Олександра Ковальська, д-р Віра Кос, Стефанія Кунік, Анастасія Лебідь, Іванна Левицька, Іванна Софронів-Левицька, Ярослава Ломага, Люба Луцька, Юлія Маньоска, Наталія Медвицька, Бронислава Мельник, Марія Менцінська, Дозя Михайлюк, Марія Мудрик, Дуда Мудрик-Демків, Анна Мудик, Надія Нелюк, д-р Ірина Нітефор, Лідія Носик, Ірина Павликовська, Агата Парій, Катерина Пелешок, Софія Проців, Стефанія Пушкар, Марія Ревега, Ярослава Ребрик, Стефанія Савчук, Сальомея Самотюк, Марія Слободян, Стефанія Слюсар, Ольга Федейко, Ярослава Харак, Галина Черниш, Дарія Цибульська, Ярослава Шафранюк, Дар'я Шах, Лідія Шербанюк, Євгенія Янківська. Щире Спасибі!

Замість квітів

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу заслуженої членки Вих. Комісії СФУЖО бл. п. Кекілії Гардецької складає 10 дол. на фонд її імені

Виховна Комісія СФУЖО у Філадельфії

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу бл. п. Теодосія Осьмачки 10 дол. складає на видавничий фонд ім. К. Гардецької Олена Чехівська

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу бл. п. О. Мигоцької складає 10 дол. на видавничий фонд ім. К. Гардецької 64 Відділ СУА в Нью Йорку

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу бл. п. Теофілі Воевідки складає 5 дол. на видавничий фонд ім. К. Гардецької Лідія Бурачинська

СПІЛЬНА МОЛИТВА В ДЕНЬ 1. ЛИСТОПАДА 1962

Як перед тим, так і цього року жіночі організації відзначили день Першого Листопада спільною молитвою за наш поневолений народ та переслідувану Церкву. Коли не було можливо в той день зійтись, членки провели молитву у своїх родинях, щоб з'єднатись у ній з усією українською громадою у вільному світі

Із життя наших Централь

Організація Українських Жінок Бразилії

Дня 20. травня відбулись ширші сходи ОУЖ, які відкрила голова п-ні Ольга Горачук. Першою точкою була тема, яку впровадила п-ні Віра Кульчинська: „Чи варто давати дітям гроші?“, що й викликало живу дискусію. Другу тему зreferувала п-ні Наталія Лиса: „Що цікавить наше жіноцтво і що воно від організації бажало б“. На це присутні мали відгукнутись при кінці сходин, а тепер п-ні Іванна Борушенко виголосила доповідь „Українські стилеві вишивки“, що теж викликало велике зацікавлення.

Згодом подано смачну перекуску і при тому присутні свобідно висловлювали свої погляди й побажання. Висунено аж 12 точок майбутньої праці в організації, а з того найбільш цікаві організаційні, а саме — апелювати до всіх жінок, щоби вступали в члени, дбати про те, щоби усі почувалися добре в організації і щоби критика була завжди доброзичлива, конструктивна.

Ширшими сходами всі були незвичайно вдоволені. Дискусія в дружній атмосфері завжди скріплює охоту до праці.

Союз Українок Австралії

Союз Українок Вікторії запланував відзначити 100-ліття смерті Т. Шевченка в небуденний спосіб. Хотілось притягнути до цієї події якнайбільше чужинців, щоби спопуляризувати там ім'я поета й його виїняткову постать. У тій цілі СУВ, а саме пп. Ірина Білінська і Марія Осідач, нав'язали контакт із жіночою секцією ліберальної партії й назначено імпрезу на 16-го жовтня 1961 р. в Спті Гол Кю. Зі сторони австралійців запрошено видатних стейтових і федеральних урядовців, членів ліберальної партії, дипломатичний корпус, а з українців — представників організації. У самому будинку, в передкімнатах уладжено вибагливу виставку народнього мистецтва.

Сам вечір відкрила голова секції жінок ліберальної партії п-ні Вест, представляючи гостям доповідача, держ. секретаря Вікторії п. Райля. Потім п-ні І. Білінська, референтка зв'язків СУВ привітала гостей від нашої організації, нав'язуючи в кількох сло-

вах до постаті того, що його пам'ять відмічуємо. Слідувала передача з магнетострічки „Україна, поневолена Москвою“. Основну доповідь про Тараса Шевченка відчитала п-ні Зірка Яськевич. Далше віддеклямовано кілька віршів Т. Шевченка англійською мовою та відспівано кілька пісень квартетами „Коралі“ й „Акорд“.

На кінець програми слово забрала п-ні І. Грін, секретарка Секції, і п-ні І. Білінська, яка при цій нагоді відчитала привітальне письмо від прем'єра

реду, до цього довгі, білі рукавички. Стрій спроекувала й допомогла пошити п-ні А. Лихо.

Єдиному жіночому хорові в Австралії бажано успіху в праці!

ПРИВІТАННЯ

Високошановну й дорогу п-ні Марію Павлівну Юркевич сердечно вітаю з нагоди її вісімдесятиліття. На знак пошани для її цінної педагогічної й редакторської праці складаю на пресовий фонд дитячої сторінки в Н. Ж. 5 доларів.

Щиро віддана — О. Чорнобицька

Новозаснований хор Відділу Союзу Українок Австралії у Кабраматі.

Від ліва до права: пп. Гут, Нейман, Дубиніна, Москаль, Гузій, Котурай, диригент Т. Фіголь, пп. Сосняк, Лихо, Марушечко, Чайківська, Якубовська. Ukrainian women's choir, founded recently in Kabramatta, Australia.

Австралії п. Р. Г. Менціса. Про цей вечір були обширні звітлення в „Українським Слові“, „Вільній Думці“ й „Українці Австралії“.

Мабуть, це була одинока того роду імпреза у вільному світі, що в формі вибагливої товариської зустрічі відмітила роковини великого поета.

*

У лютому ц. р. при Відділі СУА в Кабраматі заснувався хор. Його диригентом є. п. А. Фіголь, а організацією хору зайнялась п-ні С. Берегуляк.

Вперше хор виступав на святі Лесі Українки, а вдруге на академії АБН у Лімкомбі. Дня 9. вересня хор виступив на Святі Жінки-Героїні у Лідкомбі і 23. вересня в відзначенні 20-ліття УПА у Стратфілді.

Хор виступає у гладких чорних сукнях, що відсвіжені білою квіткою зпе-

ВИДАННЯ ТВОРІВ ОЛЕНИ ТЕЛІГИ

З ініціативи Відділів Українського Золотого Хреста в Трентоні і Нью Йорку Гол. Управа УЗХ започаткувала збирання фондів на видання творів поетки. В тій цілі створено Видавничу Комісію під проводом Культ. Освітньої Референтки СФУЖО п-ні д-р Софії Карпінської. Редагуванням збірки займається О. Жданович.

Комісія почала інтензивну збіркову акцію, щоби у гідний спосіб відзначити 20-ліття смерті Олени Теліги.

ГРОМАДЯНКА

з 1946—1950 рр.

5 чисел коштують 1 дол.

Замовляти в Централі СУА.

- Ukrainian Woman -

O U R E N G L I S H C O L U M N

Help for Our Churches

Two moves were made recently in Ukrainian communities. First, a memorandum to the United Nations, signed by 25 outstanding French intellectuals — aiming to free Metropolitan Joseph Slipy after 17 years of forced labor in USSR. Second were resolutions 82 and 718 introduced into the House and Senate of the U. S. by Congressman D. Short and Senator M. R. Young, urging the Commissions of Foreign Relations to take steps in the United Nations to consider the condition of the persecuted Ukrainian church.

These two moves were undertaken separately, and without connection with each other. It proves the conscience of the free world is alive and responding. But it shows the plight of the Ukrainian Catholic and Orthodox church. The same fate befell the Protestant, Jewish and Moslem faiths in USSR.

We are grateful to the initiators of these moves. We are especially proud that the French memorandum was handed over to the representative of Ukraine in UN by Mrs. Marie Lafaucheux, President of the International Council of Women. And to Senator M. R. Young and Congressman Don L. L. Short, we Americans of Ukrainian descent have already expressed our thanks.

But is this enough? Should it not be done more in this manner? We read again and again about faith persecutions in USSR. Recently the communists in Poland started an organized attack on the Polish church. The people there cannot defend themselves against it. The faithful and the priests are helpless against the organized pressure of a totalitarian state.

It is very, very little in comparison with what could be done. Although this issue cannot be the object of a diplomatic interference, it can influence the opinion of the free world. The spreading of news, the analyzing of the press, the reporting of each new fact can help keep the matters alive. This could be of most effective help to the churches behind the Iron Curtain.

Therefore let us all support similar actions. We Ukrainians express our gratitude to Mrs. Lafaucheux, to Congressman Don L. Short and Senator M. R. Young. Also let us be on the lookout for other opportunities to help communities or groups in similar difficulties.

THESIS ON UKRAINIAN EASTER EGGS

Mrs. Ivanna Witoszynska, now living in Scunthorpe, England, an Ukrainian folklorist, wrote us about a thesis on Ukrainian Easter eggs, that was presented at the Battersea Training College in London.

Some time ago Mrs. Witoszynska gave a lecture about Easter eggs at Queen Mary's Embroidery Guild in London. The news of this lecture spread. Miss M. Evans, a student at this College asked her for material on the subject. They met on February 23 in Scunthorpe and discussed Mrs. Witoszynska's collection, and all other printed sources. From this criteria Miss Evans formed her thesis on Easter customs, with special reference to Easter eggs. Certainly it is the first one worked out by an English student.

GENERAL FEDERATION OF WOMEN'S CLUBS GETS LIST OF BOOKS ON UKRAINE

A list of books in the English language on Ukraine, its history, literature, religion and culture, as well as communism, has been prepared for the General Federation of Women's Clubs by Mrs. Mary Dushnyck, Organization Chairman of "Soyuz Ukrainok," President of Branch 72, New York City, and secretary of Women for Freedom. The list also includes the New Concise Ukrainian Encyclopedia soon to be published by the Ukrainian National Ass'n.

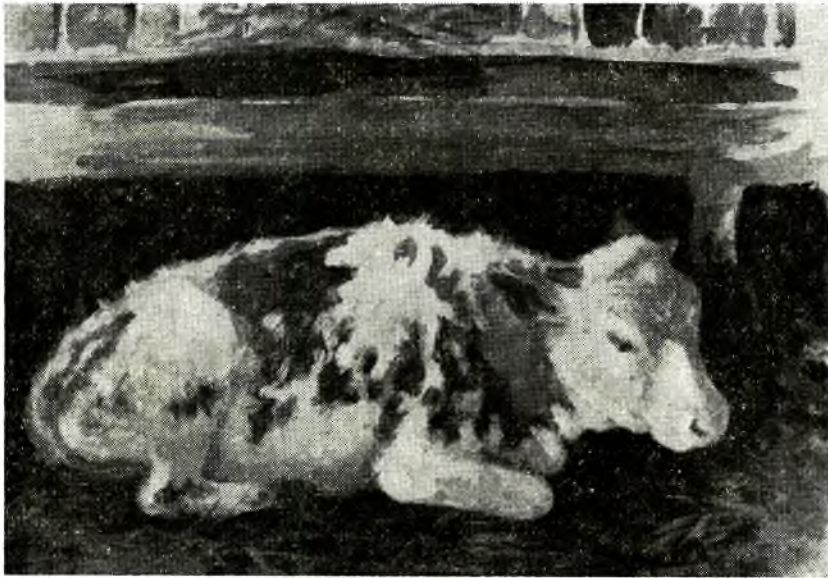
The General Federation of Women's Clubs includes among its member clubs the "Soyuz Ukrainok" and it has a worldwide membership of twelve million club women.

The Federation will issue to its membership a special suggested reading list of books submitted by various groups.

In her list of books Mrs. Dushnyck gave the title, the author, the publisher, the number of pages, the price and where each book may be purchased. She also noted that **Spirit of Flame: A collection of the Works of Lesya Ukrainka and Woman of Ukraine** could be ordered from the Ukrainian National Women's League headquarters.

A GREAT TRIAL

The trial against B. Stashynsky, the murderer of two outstanding Ukrainian political leaders, stirred the minds of all freedom lovers. The cold-blooded murder, and the awful weapon used cast a deep light on the methods of Soviet tyranny. It proved that nothing has changed in their system of violence.

"In the Stable," by Irene Shuchewych, one of the 56 oil paintings (oils) shown at the Women's Arts and Crafts Exhibit, during the XIII Convention of the Ukrainian National Women's League of America.

Women's Arts and Crafts Exhibit

At the 13th UNWLA Convention — beside Commission work and Plenary Sessions — an Exhibit of Women's Arts and Crafts was displayed in the Auditorium of the new UNWLA Building.

The Exhibit Committee, headed by Mrs. Stefania Pushkar, Vice-President of UNWLA presented many art objects. One table was covered with the books of Ukrainian women authors which had been printed from 1958-62. On the walls hung the paintings of 19 Ukrainian artists. Beneath these one could admire the skills of Ukrainian embroidery, ceramics, Easter eggs, woven fabrics and dolls.

A colorful view indeed. The Auditorium housed the achievements of Ukrainian artists and art students living in the USA. It was encouraging to see the measure of their steady artistic growth as revealed in their struggles and trials.

The Exhibit was opened privately June 29, 1962 to the Board and delegates to the Convention. Later, on June 15th the public was invited to view it. On July 14th, just prior to its clos-

ing a small party was held for the artists and their admirers.

*

The Women's Arts and Crafts Exhibit during the XIII UNWLA Convention in Philadelphia mentioned with pride the participation of Americans of Ukrainian descent. A group of members of UNWLA Branch 37 in Detroit sent a wonderful table-cloth, a pretty a cushion and a nice cushion for a piano seat. The last one (red stars on a black ground) made by Mrs. Dania Domrey of Detroit received an award.

ACKNOWLEDGEMENT

Dear Mrs. Lototsky:

This will acknowledge your letter of July 30, 1962, concerning Senate Concurrent Resolution 82, which was introduced by Senator Young of North Dakota.

Your thoughtfulness in writing to give me the benefit of your thinking is appreciated, and I shall keep your views in mind.

Sincerely yours,

J. W. Fulbright
Chairman, Foreign
Relations Committee

AN UKRAINIAN DANCER IN AUSTRALIA

Mrs. Eugenia Andruchovych founded in 1959, in Adelaide, S. A., a dancing group of 12 couples, which had its first performance at the International Art Festival in that city. Easter 1960 brought a great surprise — Ukrainian Easter customs, arranged by Mrs. Andruchovych were shown on television for 25 minutes. Beside that the dancing group was invited to gatherings of the Australian Red Cross, the Good Neighborhood Council, and Bawling Club. All these opportunities served to spread the knowledge about Ukrainian culture.

In her early youth Mrs. Andruchovych started to study Ukrainian folk dances. Although she was a teacher of Home Economics, dance was her beloved hobby, to which she gave her best endeavor. During her sojourn in Germany, after World War II, she published a booklet about the various Ukrainian dances.

At the Folk Art Festival of the International Institute of Philadelphia — The Ukrainian exhibit has shown the copy of the original ceramic stove as it was used in the homeland.

Ukrainian Folk Costume for Children

BELT

The belts in Ukraine were of handwoven material. Here we can substitute it by a long strip of woolen or silk fabric. Its color has to match the skirt or the apron. The material has to be soft and without sheen.

Pattern: Cut out the strip 6" wide, sew it together. The belt has to be double.

The length of the strip has to circle the girl's waist once or twice and to form one or two knots.

Wrapping of the belt. Be very careful while tying the belt around the waist. As you see on the drawing you can tie it up in different ways. Wrapping the waist once you can tuck the two ends in front, on one side or in the back. Make sure the knot is strong in order to avoid coming loose at dance performances.

Beware of: The Hutsul belt called "krayka" does not fit the Ukrainian Kiev or Poltava costume.

BOOTS

Girls in Ukraine wore boots at formal occasions. But you must not follow the custom. Girls may wear simple black or brown half-shoes as were used also in

Ukraine. To harmonize them to the costume, tie them with col-

The ends of the belt are tucked under on both sides of the waist.

ored shoe-strings (red or green). Stockings of usual body color.

Beware of: Indian mocassins do not fit the Ukrainian Kiev or Poltava costume. Nor do slippers with high heels or open toe.

Miss Mary V. Beck, Detroit Common Council member is named among the members.

*

Recently Governor Nelson Rockefeller awarded medals to staff members of the New York Public Library system; and spoke in warm terms of their fine service.

Among those awarded was an Ukrainian woman, Mrs. Dima Komilewska. Mrs. Komilewska is a high ranking Ukrainian poetess, whose literary name is Dima.

Wisdom is sometimes nearer when we stoop than when we soar.

Ukrainian Dishes

ROAST LAMB (6-8 servings)

- 2 to 3 lb. leg of lamb
- 1 clove garlic
- 2 tsp. salt
- 1 T. flour
- 3 T. fat
- 1 onion
- 1/8 tsp. pepper
- 1 cup water
- 2 T. chopped parsley

Wash meat and dry thoroughly. Crush garlic into salt and rub on meat. Sprinkle flour over all.

Melt fat in roasting pan and place meat in it. Roast 30 minutes in 400 degree oven. Baste with fat 3 times.

Chop onion and add to fat around the roast and allow to brown; then add the water and pepper; reduce temperature to 300 degrees and roast in covered pan for 1 and a half hours, basting 3 times more.

Slice meat and arrange on platter. Strain gravy and pour over top of sliced meat. Garnish with chopped parsley.

Macaroni, red cabbage or beets are good served with this.

Fruit and Nut Zwieback

- 4 eggs separated
- 1 1/2 C. sugar
- 2 C. minced figs, raisins, nuts and almonds
- 2 C. flour

Blend egg yolks and sugar and beat for 10 minutes. Add minced fruit and nuts. Stir in flour and fold in stiffly beaten egg whites.

Bake in long, shallow, greased cake pan at 300 degrees for 45 minutes. When done, cover with dry cloth before removing from oven and leave covered until cool. Cut with a sharp knife. Good with tea.

OUR LIFE

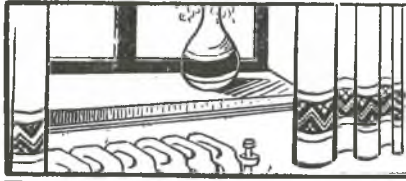
Edited by Editorial Board
Published by the Ukrainian
National Women's League
of America, Inc.
4936 N. 13th St.
Philadelphia 41, Pa.

SUCCESS OF UKRAINIAN WOMEN

Mrs. Ivanna Pryma, a renowned Ukrainian musician teaches piano at the Eches School in Palm Beach, Florida. At the Music Festival, arranged lately in Florida, her pupils received awards for their special training.

*

A Commission on the Status of Women to study discrimination in public and private employment was established by Gov. Swainson in Lansing, Mich. Four men and 20 women were appointed. Mrs. Dorothy McAllister of Grand Rapids, a member of the State Board of Libraries, was designated Chairman.

У НАШІЙ ХАТІ

Невибагливі кімнатні рослини

Плекання кімнатних рослин вимагає досвіду, що його передавали колись із роду в рід. Тому, що тепер появляються нові кімнатні рослини, не все можемо їх успішно плекати. Подаю тут кілька найменш вибагливих, що їх — згідно з найновішою городничою практикою — можуть плекати навіть початківці, що в тій ділянці ще не мають досвіду.

Аспіди́стра (*Aspidistra elatior*), звана також „залізним листям“, походить з Японії й належить до найбільш витривалих кімнатних рослин. Листя її темнозелене і росте вгору до висоти 24 інчів. Влітку перестоїть навіть у тіні на балконі або в горді. Зимуює добре у холодній або теплій кімнаті. Потребує постійної вогкості, але не зносить мокроти. Від весни до кінця літа потребує угноєння. Листя добре оприскати раз або двічі місяць водою. Довго росте в вазонку без пересаджування, хіба що сильно розкорініться. Пересаджувати треба в поживну, не зважку землю. Під час пересаджування можна рослину поділити.

Зелена лелія (*Chlorophytum comosum*), звать її також „літаючим голляндцем“. Походить із південної Африки. Її листя подібне до трави, завширшки пів інча, довге на 12 інчів і має білі смужки. З середини виростають довгі гони й на них цвітуть білі квіти. По відквітненні усуваємо квіти, а гони залишаємо для дальшого розмноження. Рослина любить світло, свіже повітря, досить води й угноєння. Розростається дуже, отже потребує більших вазонків і сильної землі. Розмножується легко відростками й діленням. Улітку заковуємо разом із вазонком у горді і часто підливаємо. Може перезимувати в пивниці, де доходить сонце.

Циссус (*Cissus antarctica*), звать її також „вином кангурів“ Походить із Австралії. Це пнуча рослина, з якої звисають середньо великі, серцеваті, досить тверді, зубковані листки — висоти 16-20 інчів. Споріднена з винною лозою. Зносить півтінь і кімнатне тепло, а найкраще для неї місце при північному або західньому вікні. Літо може перебути в кімнаті або в горді в тіні. Підливання залежить від тепла й сухости в кімнаті. Земля в вазонку повинна бути вогка, але не мокра. Потребує угноєння від весни до вересня. Пересаджуємо в березні-квітні не частіше, як що 3-4 роки у поживну, багату в порохнячку землю і в не завеликий вазонок. У тутешніх квіткових крамницях можна придбати кілька підвідмін (*Rhoicissus rhomboidea* і *Cissus striata*). Це новості з кращим листям. Розмножуємо весною дуже легко втятими гонами у піскової землі під склом, у теплому місці.

Циперус (*Cyperus alternifolius*), зветься також „бюровою гальмою“ Походить із Мадагаскару, де росте на багнах. Тому потребує, щоб під вазонком у підставці була вода, йнакше листя його жовкне і гине. Зносить тепло й холод, але в теплі росте краще. Весь час потребує угноєння. Між його гострокутними листками розквітає брунатна квітка. Розмножується легко втятими гонами або відкладами в воді чи в вогкім піску.

Плющ кімнатний (*Hedera helix*), звисна і пнуча рослина у кількох підвідмінах, а саме: зелено і пестролиста, сильно і слабо росла та з дуже дрібним листям. Найкраще росте у холодній кімнаті, але зносить також тепло. Підливання залежить від теплоти в кімнаті. може стояти навіть по кутах світ-

лої кімнати, де звисаючи біля фортепіяну або шафи є дуже декоративна. Прямого сонячного проміння не зносить. Улітку можна її закопати з вазонком у горді в півтінистому місці, де потребує постійного угноєння й підливання. Пересаджуємо весною що два роки, а розмножуємо втятими гонами, від вересня до листопада.

Роман Коцик

Городничий порадник

ПРО ПЛЕКАННЯ КАМЕЛІЇ

Чому моя найбільш улюблена квітка камелія, помімо пересадження у свіжу землю ще з весною, не відновила своїх листків? Вони надалі жовкнуть і чорніють, а галузки виглядають, немов би їх хтось попелом присипав. Чи може ця рослина потребує спеціальної землі? Якщо так, то прошу подати докладну кількість і назву складників.

Марія Левицька
Лос Анджелес

Трудно подати причину недуги камелії, не бачивши її. Ця рослина належить до дуже вибагливих і потребує пропускарної, пухкої і врожайної землі. Для неї вживають мішанни: одна частина листяної, одна частина торфу (піт-мос), одна розсадникової, одна городової, а одна піску. Під час росту потребує щотижневого угноєння. Коли надто часто міняти її місце, тоді звичайно скидає зав'язки квітів.

Тому, що в Каліфорнії інші, мені невідомі вегетаційні умовини, добре було б Вам звернутися до стації охорони рослин стейгу Каліфорнія (одна з найкраще поставлених у ЗДА), де Вам напевно подадуть пораду. Адресу цієї стації довідаєтесь у кожній городничій крамниці.

Роман Коцик

Користаймо з досвіду

Зеновія Терлецька

Що подається на прийняття?

Такий запит поставила нам п-ні Маруся І. в вересневому числі. Видно клопочеться тим, чим прийняти приятелів, коли завітають. А тепер саме починається той час. Дай, Боже, якнайкраще пригостити всіх Михайлів, Марусь, Романів і Микол!

Осінньою й зимовою порою подаємо повний обід чи вечерю. Не раджу перевантажувати його багатьма стравами. Але придумати добірний стравоспис і добре виконати його.

Чому не використати багатства цієї країни? Є тут багато таких родів городини й садовини що її в Рідному Краю не було. Чому не включити їх у наші страви?

Стравоспис:

Овочевий коктейль, як у Н. Ж. ч. 8, 1962.

Закуска: начинювані печерички, або начинювані помідори

Юшка з квітної капусти (каляфіору)

Печеня з яловичини (волова)

Городина: морква з горошком, бурячки
смажена картопля

Тортик із трьох коржиків

Морозиво

Кава, чай

Начинювані печерички

Потрібно:

- 2 ф печеричок
- 1 яйце варене
- 1 яйце сире
- 1 ложечка сухариків
- 1 велика цибуля
- 1 ложечка сметанки
- 1 ложка масла

Вибрати великі печерички (по 2 на особу), відрізати корінці, обчистити і раз заварити в солоній воді. Покласти, щоб вистигли. Другу частину печеричок (самі головки) посікти і вкинути на гарячий товщ разом із січеною цибулею. Тушкувати, аж будуть готові (не доливати води!). Коли вже м'яке, поставити, нехай простигне. Тоді додати зварене й по-

січене яйце, ложечку тертих сухариків, розведених сметанкою. Все це вимішати з сирим яйцем.

Тією начинкою начинити шапочки зварених печеричок. Обтачати їх у борошні (муці), яйці й тертих сухариках, немов котлети. Смажити легко на маслі аж дійде. Повинно виглядати, як лаштетки.

Юшка з квітної капусти (каляфіору)

Потрібно:

- 1 велика квітна капуста (каляфіор) рослі з курятини й городини трохи рижу

Квітну капусту (каляфіор) поділити на частинки й обмити. Росілі, зварений із курятини і закришки перецідити. На ту юшку вкинути квітну капусту і заварити. По 15 хвиликах вкинути ложку сполоканого рижу.

Цю юшку можна варити й без курятини, а тільки з самої городини. Але тоді треба заправити на кінці сметаною. Скланку сметани розбити з дрібною борошна (муки).

Печеня з яловичини (волова)

Потрібно:

- 3 ф волового м'яса
- кілька платків бейкону
- 2 цибулі
- 2 ложки товщу
- 1 цитрина (сок)

М'ясо помити й легко побити. Помастити розрізаною цитриною і покласти до ринки на гарячий товщ. Вставити до печі на 450 ст. не накриваючи і пекти чверть години. Потім обложити платками бейкону, додати цибулю (найкраще вложити чвертками на краю ринки) і накрити покришкою. Пекти далі на 350 ст. около 2 години (пробувати чи м'яке). Підливу з цибулею перетерти через ситко й подавати до печені.

Жертуйте на пам'ятник Тараса Шевченка у Вашингтоні!

Тортик із трьох коржиків

Потрібно:

На 1-ий корж:

- 1 горняк мелених присмажених ліскових орішків
- 4 яйця
- 4 ложки цукру-грісіку
- 1 мала ложечка борошна (муки)
- 1 мала ложечка тертих сухариків
- трохи шкірки з помаранчі і цитрини

На 2-ий корж:

- 1 горняк волоських оріхів
- 4 яйця
- 4 ложки цукру-грісіку
- 1 мала ложечка борошна
- 1 мала ложечка тертих сухариків
- трохи шкірки з помаранчі і цитрини

На 3-тій корж:

- 1 горняк спарених і присмажених мелених мигдалів
- 4 яйця
- 4 ложки цукру-грісіку
- 1 мала ложечка борошна (муки)
- 1 мала ложечка тертих сухариків
- трохи шкірки з помаранчі і цитрини

Кожен корж треба виконати й пекти окремо.

Поступ роботи: Жовтка втерти з цукром аж збілюють. Білок вбити на тугий шум. Ложечку борошна вимішати з сухариками й меленими орішками та запахом. Тепер додавати по трохи до жовтків на перемену з шумом і легко вимішати. Виложити до тортівниці й пекти у вигрітій печі на 300 ст. Пекти треба около ¾ год. (готове, коли корж відстане від країв). Вийняти, нехай постоїть 10 хвилин. Зсунути на кружок. Перекладати на другий день.

Начинки. Перекладати різними масами. До цього годиться кавова, оріхова й овочева начинка.

Кавова начинка — гл. Н. Життя 1961 ч. 9.

Овочева начинка — гл. Н. Життя 1961, ч. 6.

Оріхова маса. Зробити сироп (2 ложки цукру на склянку води), додати склянку мелених оріхів, мішати в посудині над паром, щоб набрало відповідної густоти. Поставити, нехай вистигне. Втерти ложку масла з ложкою цукру-мучки і вимішати з масою.

Український народний стрій

На Гуцульщині

ЧОЛОВІЧЕ ВЗУТТЯ

Через суворий клімат та гористий терен взуття мусить бути тепле й міцне. Такими є грубі вовняні панчохи („капці“ або „капчурі“) і постолі.

Вовняні панчохи можуть бути плеті з грубої брунатної або сірої вовни і сягають до половини літкн. Верхній край є прикрашений плетивом із кольорової волічки. Такі панчохи звуться „капчурі“.

Панчохи з сукна — це „капці“. Їх стопа скроена так само, як при жіночому вбранні (гл. Н. Ж. 1961, ч. 7), а

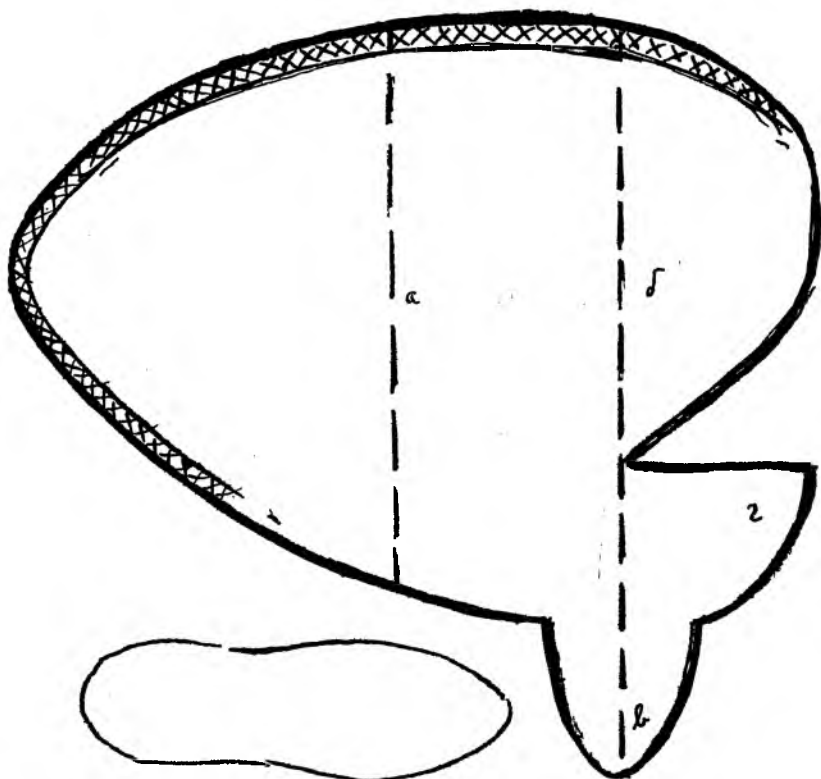
тільки верх інакший. Тоді коли в жіночих „капцях“ верх рівно скроєний, у чоловічих він має скісний виступ на бік. Цей верх („нахлипка“) звичайно краєм обведений кольоровою волічкою. Натягнувши капець на ногу, гуцул притримує край штанів („гачів“) і поверху обводить їх „нахлипкою“. Потім обмотує „волоками“, себто шнуром, яким прикріплює постолі до ноги.

Постолі чоловічі такі самі, як жіночі. Рисунок і спосіб роботи подані в Н. Ж. 1961 ч. 7.

Нога гуцула взута у „капці“ і „постіл“.

The Hutsul's footwear consists of a woolen gaiter "kapci" and the moccasin "postil," fastened by woolen strings.

Крій „капців“.
Pattern of the gaiter.

КРЕМИ

ЄВГЕНІ ЯНКІВСЬКОЇ:

Гормонові проти зморшок	\$2.75
Вітамінові відживні	1.85
Підклад під пудер („Павдер Бейз Лошен“)	1.25

Висилаємо за післяплатою.

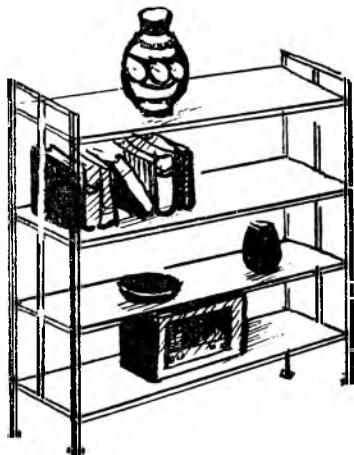
Адреса:

MONA LISA COSMETICS Mfg.
84 Pricefield Rd., Toronto, Ont.

Мешканевий порадник

ЯК УРЯДИТИ СУМЕЖНІ КІМНАТИ?

У моїй хаті вітальня й їдальня сполучені в одне приміщення. Як маю їх устаткувати? Мені хотілось би влаштувати вітальню по-новому, а саме — до французької софи хоча підібрати

Полочки, що перегороджують кімнату.
Room divider between living and lining room.

модерні столики, картини, килим і квіти. А в їдальні дала б радо українські вишивки, кераміку й картини з українською тематикою. Чи це не буде надто великим контрастом, коли між вітальною й їдальною немає стіни?

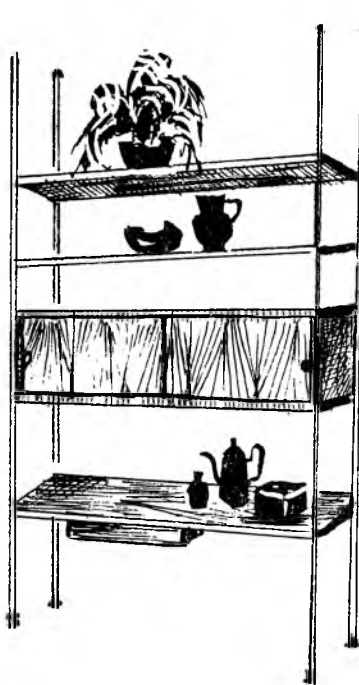
За влучну пораду щиро

В дя ч на.

Перш усього хочемо звернути Вашу увагу на те, що до французької софи (маєте напевне на думці гнуті меблі з парчевим обиттям) ніяк не підходять модерні столики. Радимо підібрати цілу вітальню в одному стилі — французькому (Людовика або Люї-Філіпа) або в модерному.

Щодо контрасту з їдальною в українському стилі, то він напевне буде, якщо немає переділки між обома кімнатами. Хіба, що Ви підобрали б вишивки й кераміку з Полтавщини, яка має виразні барокові впливи. Ніжні полтавські орнаменти і квіти можуть сміло стояти поруч французького брукату.

А коли маєте хрестикові подільські чи гуцульські вишивки і таку ж кераміку, тоді радимо зробити невеличке відділення. Його тепер переводять імпровізовано при допомозі паравану або полицок. Це зовсім не стінка, а тільки натяк на неї. Одне й друге мо-

жете купити в департаментових крамницях (рум дівайдер). На параванах бувають візерунки, отже треба дуже уважно підбирати взір, щоб відповідав обом частинам кімнати. Через те полочка більш доцільна, а навіть практична, бо на ній можете вмістити радіо-апарат, книжки, а то й квіти. Ціна зовсім приступна. Ред.

Господарський порадник

НА ЛОВЕЦЬКИЙ СЕЗОН

Вже розпочався ловецький сезон, а з ним клопоти молодих господинь — „що з тим фантом зробити, що чоловік до хати приніс“... Тому прошу на сторінках журналу подати приписи на препарування й печення дичини, головнo серни. Мирослава С.

Радо подам Вам загальні вказівки щодо приладження дичини. Всю дичину приладжується однаково, отже припис не тільки можна примінити до серни, але до зайця, цапа, дика. З дика можна приправити шинку на зразок звичайної свинячої, а з іншої дичини ні.

М'ясо з дичини мусить постояти, бо воно тоді крушіє. Потім зняти шкіру й коли не можна зараз зужити, обви-

нути в стирку, намочену в оцті, і покласти в зимному місці.

Печеня з дичини

Потрібно:

- 3 ф. м'яса
- ½ склянки оцту
- коріння (лавровий листок, обидва роди перцю)
- трохи солонини і бейкону
- 2 цибулі
- 1 горнятко сметани
- 1 ложечка борошна (муки)

М'ясо, призначене на печеню, треба наперед маринувати. Перед тим його добре потовкти, легко посолити і вл'южити в холодну маринату, зварену з оцту й коріння. Нехай полежить у ній 2—3 дні. М'ясо треба обертати, щоб добре перейшло маринатою.

Третього дня виїняти (не мпти!), нашпигувати м'ясо пасочками сала (солонини) і дати до ринки на гарячий товщ. Поляяти маринатою і пекти пів години на 450 ст., обертаючи. (Можна також обложити бейконом, бо дичина є худа). Пізніше дати 2 цибулі, порізані на чвертки, обнизити температуру печі на 350 ст. і пекти, поливаючи даліше маринатою, аж буде м'яке (пробувати вилкою). Коли готове, виїняти, перетерти підливу, дати сметану розколючену з борошном, нехай раз закипить і поляяти тим печеню. Подавати з бурячками й макаронами.

На цей спосіб можна приправляти м'ясо з серни, цапа, зайця й дика.

Припис на паштет із дичини подамо в черговому числі.

Зеновія Терлецька

ЧИ Є РАЗОВЕ БОРОШНО В АМЕРИЦІ?

Мене дуже зацікавив припис печення разового хліба, поданий у ч. 8 Н. Ж. Прошу пояснити мені, де дістати разового борошна. Тут є біле й темне, але разового я в Америці не зустрічала. Оксана Колесніченко..

Разове борошно зветься в Америці whole wheat flour, і його можна дістати тільки в великих харчових крамницях. Розпитайте у сусідньому „супермаркеті“, а напевне знайдете.

Анна Сивуляк

Відновлюйте Вашу передплату вчас, тим досягнете миле почуття упорядкованості, а видавництву зрівноважений бюджет.

Мудра Галочка

Давненько вже не видно нашої Галочки в саду. Сумують за Галочкою всі: і білка, якій нікому принести тепер смачних горішків, і зайчиків ніхто не принесе солодкої моркви, або свіжих листочків капусти. А бідні горобчики дарма збираються на ганку — нема там ані кришок із білого хліба, ані смачних зернят. Нашу Галочку всі дуже люблять, але чому її немає — цього ніхто з них не знає.

А Галочка застудилась і лежить бідна в ліжку, п'є якісь такі не-смачні ліки, а що найгірше — му-сить міряти часто температуру. І навіщо ця температура і той по-ганний термометр? Адже ж від нього їй ані трішки не легше, все так само болить голова, а щове-чора робиться дуже гаряче, тече з носа, ще й кашель почав доку-чати. Ні, термометр нічого не до-помагає. Він недобрий. Його тре-ба викинути через вікно.

Але як його викинути? Як тіль-ки Галочка підніметься на ліжку, одразу щось таке зробиться з го-ловою, що вона не хоче тримати-ся й падає на подушку.

А мама така стурбована, так просить тримати той термометр терпеливо в роті. Галочка дуже любить маму. Але чому мама не розуміє, що той термометр їй не помагає? Він навіть шкодить їй! Але Галочка не хоче робити мамі прикрощів. Хай уже так буде. Во-на вже якось потерпить.

Так пройшло, як Галочці здава-лося, багато днів.

Одного ранку доктор залишив на столику, біля Галоччиного ліж-ка, свою медичну валізку, а сам вийшов у другу кімнату. Галочка підвелася і сіла на ліжку. Вона була дуже рада, що голова цього разу не впала на подушку.

Ось тепер вона знає, як позбу-тися того поганючого термометра, того ворога, що тримає її в ліж-ку. Докторова валізочка була від-чинена. Галочка скоренько покла-

ла в неї на самий спід термометр, а сама — шусть під ковдру.

Коли мама з доктором увійшли в кімнату, Галочка прикинулася, що спить.

— Не будемо її турбувати, — сказав доктор. — Це мабуть на-стала криза. Наша Галюся виду-жує.

Доктор попрощався і вийшов. А мама сіла на ліжку й довго гла-дила Галоччині ручки та голівку. Під мамині ніжні пестощі та лас-каві слова Галочка справді за-снула.

На другий день, коли доктор прийшов до Галочки, вона сиділа на ліжку й складала свою улюб-лену карту-загадку. Очі в неї бу-ли веселі й сама усміхнена.

— Пане докторе, а ви вмієте складати карти-загадки? Ні? Не вмієте? Хочете, я вас навчу!

— Добре, Галочко! Але спо-чатку зміряємо температуру. О, я мушу признатися, що вчора якомсь помилково я захопив ваш термо-метр. Вибачте, будь ласка, мені — звернувся він до мами.

Галочка відразу посумніла і за-плакала.

— Я не хочу термометра! Я знову захворію! Не треба! Не тре-ба! Прошу, дуже прошу!

Мама схвилювалась, а доктор приклав свою руку до Галоччино-го чола й сказав:

— Ти не маєш гарячки, голівка твоя холодна. Не хвилюйся! Не будемо міряти температуру. Чому ти не любиш термометра? Адже ж він не робить боляче — ніколи.

— Він поганій, поганій! Це че-рез нього я так довго лежала в ліжку. Вчора я його поклала в ва-шу валізку й одразу видужала.

Доктор і мама довго сміялися з Галочки й тішилися, що вона ви-дужала, а найбільше зрадіють Га-лоччині друзі — тваринки в саду.

М. Стратієнко

КІНЕЦЬ ОСЕНИ

Падає листя пожовкле,
Встелює землю в саду.
Пташки давно вже замовкли:
Всі вони в теплім краю.

Вийшла Галюся в садочок,
Вийшла — давно не була.
Інший там кожний куточок —
Квітів, коमाшок нема.

Білочку Галя спитала:
„Чом так змінився наш сад?“
Білочка Галі сказала:
„Бо надворі листопад“.

Зайчика Галя зустріла,
Стежкою біг через сад.
Шубка на ньому вже біла,
Бо надворі листопад.

Падає листя пожовкле,
Падає, встелює сад.
Галочка вже тепер знає,
Що надворі листопад.

М. Стратієнко

КОЛИСКОВА

Гулі, гулі, голуби,
не злітайте над горби,
прилітайте до вікон,
принесіть дитині сон.

Принесіть дитині сон
із тихої вулички.
Гулі, гулі, гулечки.

Прилетіли голуби,
впали тіні голубі
на м'якенькі подушки,
на постільку-пелюшки.

На постільку-пелюшки,
на білу кошуленьку.
Гулі, гулі, гуленьки.

Воркували голуби:
ой якби же, ой якби
милий хлопчик підростав,
на рівненькі ніжки став.

Голубочків привітав:
„Голуб'ята, гуленьки!“
Люлі, люлі, люленьки.

Г. Чернобицька

Павинне перо

Скільки то радості було, коли Гринь довідався, що його батьки купили нову хату! А скільки втіхи, коли одного разу взяли його з собою, щоб її оглянув!

Там, куди не ступи — зелена мурава і квіти і величезні кірлаті дерева, що аж під небо вирости. Всюди простір — є де погуляти. І все це обгороджене залізною сіткою, а від хати до брами веде доріжка, обсажена кущами. Що то говорить! Все тут, одним словом, чудово!

От і зажив Гринь із батьками в цій хаті, серед зелені та нахощів. По якомусь часі зацікавила його й сусідня садиба, відгороджена від їхньої камінним муром. А що мур був високий, то Гринь приставив собі якусь скриньку, щоб усе побачити. І здивувався. Та ж то якийсь великий парк із деревами, доріжками, квітнями грядками! А подальше якась хата-палата з ганочками, балконами. Ще не досить надивувався, коли його зір прикувало надзвичайне явище. Здалека наближалось якесь дивне створіння. Що це? Може гадюка, а може велика черепаха?

Йшло воно, сунулось по мурані, а за собою волікло щось таке, наче барвний килимчик, що на ньому розмальовано повно зірок, сонечок, що лиш так мигтіли у соняшному світлі. І лізе воно поволі й барвами переливається. Гриневі аж віддих заперло від дива.

— Мамо, мамо! — закликав. — Що воно таке, он там?

Надійшла мама, глянула понад мур.

— Це такий великий птах, що зветься павич, Гриню.

— А що він тягне за собою, якусь таку зірчасту хустку?

— Та ж це його великий, пишний хвіст із різнобарвних пер.

— Із пер? — здивувався Гринь.

— О, вони кращі від тих, що маюся має на капелюшку...

А по хвилині надуми:

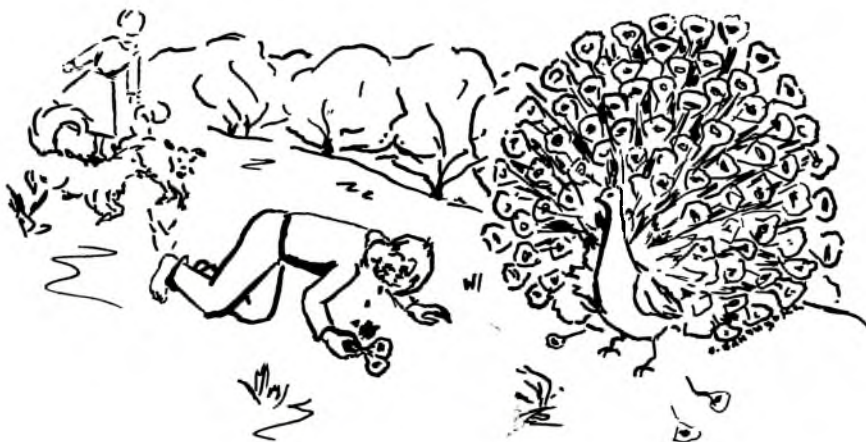
— Мамо, а звідкіля беруться пера на капелюшках?

— То, Гриню, мисливі полюють на птахів, що мають гарні пера та й продають їх. От і все... — сказала мама та й пішла собі.

А Гринь ще довго приглядався павичеві.

— Полюють... — повторив маліні слова — це, мабуть, так, як роблять індіани: скрадаються, повзуть, а потім нагло стріляють або зловлять і... мають пера!

І прийшла йому охота: А що, як би я так пішов полювати на павича і здобув собі перо? Та й уже ця думка не давала йому спокою. Зараз же почав шукати в мурі пе-

— Керр, кеер, крр, закричав павич.

реходу на той бік та й незабаром відкрив невеликий вилом і з трудом крізь нього протиснувся. Ось уже він на тому боці. Обережно розглянувся, чи хтось його не бачить? Ні, скрізь тихо, ані живої душі.

Не гаячись кинувся в траву й рачки підповз, мов справжній індіанин, до недалекого куща, повз який випадало павичеві йти. Гринь запер у собі віддих. Ось уже наблизився павич, розпустивши свій чудовий барвистий хвіст. І йде, наче пливе близько, ой, як близько! Нагло біля кущика спинився і несподівано повернувся хвостом до Гриня, от може на крок віддалі. Не було часу надумуватись.

Миттю Гринь скочив, простягнув руку і вже схопив рукою майже половину павино хвоста. Павич сіпнувся, а Гринь упав.

— Крее... крее... кір! — зверещав павич, повернув голову до Гриня і клюв-клюв гострим дзюбом скалічив йому руку. Гринь випустив хвіст павича з рук. А

птах із криком понісся вгору й полетів. А Гринь і собі закричав із болю й розтирав кров на скаліченій руці.

*

На ці крики почувся зі сторони дому гавкіт собак. Гринь лежав на траві, замурзаний кров'ю і землею.

А тут як не зірветься доскіт, неначе з-під землі, як не вискочать два великі собаки з висолопленими язиками, як не вискалять свої зуби, як не дихнуть гарячим сопухом прямо в лице Гриня, як

не загарчать грізно!...

Гринь завмер у тривозі.

— Мамо, рятуй! — зашептав дрижачими устами.

Були б напевне натермосили гультіпаку (бо це не були прості пси, а бульдоги), коли б із дому не почувся заклик:

— Леді, Неро! До мене, до ноги!

Крізь сльози Гринь побачив паню-сусідку, що закликала псів і успокоювала їх. Підійшла й до Гриня:

— А ти що за один? Як називаєшся?

— Та я... я Гринь... — так він крізь плач.

— А чого ж ти хотів від мого павича?

— Я хотів узяти собі одне перо з хвоста...

Нагло ця пані сильно сіпнула Гриня за чуприну. Він крикнув із болю:

— Пані, це болить!

— Болить? — знов пані. — А

(Докінчення на обгортці)

Наближається Різдвяний сезон. Із радістю й піднесенням підготовляються Відділи до привітання св. Миколая чи Свят-Вечора. А наші хори чи ревні колядники вже переглядають тексти колядок. Чи не звернути б нам у цьому році увагу на наші **шедрівки**? Гарний, призабутий обряд слід насвітлити окремою доповіддю й вивчити кілька шедрівок. Це збагатить нашу обрядовість і дасть нам нові мелодії й слова.

**
**

Вже слід подумати про підготовку **Свята Жінки-Героїні**. Перед нами рік великих роковин — 50-ліття з дня смерті Лесі Українки. Напевне їй поклоняться кожна наша громада великим концертом. А ми, українське жіноцтво, зложимо їй свій поклін, влаштувавши наше Свято Героїні з її матеріалів. Це ж її полум'яне слово провадило наших жінок-героїнь, її незламний дух був їх дороговказом!

**
**

Поширюймо наш виднокруг! З тією метою Конвенція США поручила впровадити **довідь або гутірку** в програму кожних щомісячних сходинок. Хочемо запізнятись із будуючими моментами з минулого України, хочемо пізнати її економічну ситуацію, і побачити сучасне політичне положення в світі. Є також теми більш практичного порядку, що принесуть нам користь, як наприклад про сучасну відживу і її значення для людського здоров'я.

д-р Євгенія Єржківська
Культ.-Освітня референтка Гол. Управи

Централа одержала

ВІД 26 ВЕРЕСНЯ ДО 31 ЖОВТНЯ
1962:

Річна вкладка і Організаційний фонд:

Від. 7 Акрон	20.00	5.00
„ 25 Потакет	20.00	5.00
„ 35 Озон Парк	10.00	2.50
„ 38 Ленсинг	10.00	2.50
„ 41 Філадельфія	20.00	5.00
„ 58 Дітройт	20.00	5.00
„ 60 Клівленд	20.00	5.00

Фонд Централі і СФУЖО:

Від. 7 Акрон	57.00	5.70
„ 16 Твин Сіті	78.00	7.80
„ 25 Потакет	37.50	3.75
„ 35 Озон Парк	30.00	3.00
„ 38 Ленсинг	17.00	1.50
„ 41 Філадельфія	34.50	3.45
„ 42 Філадельфія	79.50	7.95
„ 58 Дітройт	18.00	1.80
„ 60 Клівленд	57.00	5.70

Фонд Резервовий і Конвенційний:

Від. 7 Акрон	10.00	5.00
„ 25 Потакет	10.00	5.00
„ 35 Озон Парк	5.00	2.50

„ 38 Ленсинг	5.00	2.50
„ 41 Філадельфія	10.00	5.00
„ 58 Дітройт	10.00	5.00
„ 60 Клівленд	10.00	5.00

На Дім США:

Від. 57 Ютика	25.00
Ніна Лужницька, Філадельфія	20.00
Маруся Величко, Філадельфія	5.00
Лідія Бурачинська, Філадельфія	5.00

Фонд Репрезентації:

Від. 16 Твин Сіті	5.00
-------------------	------

Пресовий фонд Н. Ж.:

Від. 16 Твин Сіті	5.00
Філіп Дем'ян, Дітройт	5.00
ОУЖ, Англія	фунтів шт. 5.00
Іван Жилюк, Гент	2.00
Іванна Городиська, Шикаго	2.00
Анастасія Чопек, Милвил	2.00
Пелагія Хичій, Торонто	2.00
Степанія Дуб, Дітройт	2.00

По 1.00 дол. зложили: Катерина Коленяк, Кінгстон; Марія Бандера, Гартфорд; Ольга Муссаковська, Ірвінгтон; Юлія Мижига, Спрінгфілд; д-р Дарія Генік-Березовська, Гемілтон; Ольга Чмола, Бофало; Корнелія Юсипчук,

Едмонтон; Анна Гембарська, Вінніпег; Ангела Шевчик, Картерет; Стефанія Лісікевич, Варрен; Стефанія Білинська, Аллентавн, Стефанія Савчук, Торонто; Наталія Рупчинська-Парубчак, Ірвінгтон.

Фонд Мати й Дитина:

Від. 11 Трентон	45.00
„ 13 Честер	10.00
„ 16 Твин Сіті	12.00
„ 19 Амстердам	96.00
„ 22 Шикаго	100.00
„ 33 Клівленд	150.00
„ 34 Коговс	40.00
„ 43 Філадельфія	45.00
„ 47 Рочестер	69.00
„ 54 Вілмінгтон	23.00
„ 64 Нью Йорк	284.00
„ 69 Лорейн	80.00
„ 70 Пассейк	15.00
„ 71 Джерзі Сіті	5.00
Марія й Осип Бандери, Гартфорд	15.00
Анастасія Банах, Ньюберри	3.00
Стефанія Лісікевич, Варрен	2.00

Вкладка до УККА:

Окружна Рада США, Філа.	10.00
Від. 16 Твин Сіті	10.00
„ 34 Коговс	10.00

З подякою

А. Кульчицька, фін. секр.
А. Сивуляк, касієрка

ГОСТІ В ЦЕНТРАЛІ

У травні прибула до Філадельфії п-ні Ірина Пеленська, б. голова Союзу Українок Австралії, що переселилась на постійний побут до ЗДА. Відвідала Централю США, з якою лучать її з часу Світового Конгресу Українського Жіноцтва в приязні зв'язки. У довгий розмові п-ні Пеленська розказала про працю Союзу Українок Австралії та свої пляни на майбутнє.

У квітні відвідала Дім США п-ні Олена Василева, письменниця і вчена, з Нью Йорку. Прибула до Філадельфії у зв'язку з доповіддю в Літ. Мист. Клубі. В її товаристві було подружжя Кобринських, що допомогли доповідниці висвітлити світліни до її доповіді. Темою було Ельдorado — оселя письменників біля Саратоги.

В тому ж місяці побувала в Домі США письменниця Докія Гуменна з Нью Йорку. Привезла з собою перший примірник книжки „Серед хмаросягів“ та власноручно розмальований килимок із трипліським мотивом. Присутні члени Екзекутиви подивлялися колекцію ромальованих письменницею тканин на світлинах.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ НАЦ. РАДИ ЖІНОК АМЕРИКИ

У днях 10. і 11. жовтня відбулися в Нью-Йорку річні збори цієї центральної жіночої організації. Союз Українок Америки репрезентувала там голова п-ні Олена Лотоцька, яка виголосила короткий звіт про діяльність СУА. Окрім неї якийсь час була також присутня п-ні Марія Душник, орг. референтка Гол. Управи СУА.

Із загальними зборами була проведена Жіноча Конференція, що мала за тему „Жіноче сумління“. Промовляли: п-ні П. Миррі, професор права університету Ейл, п-ні Естера Петерсон, асистентка секретаря праці, п-на Рахел Карсон, біолог, авторка книжки „Мовчазна весна“, і дружина астронавта Карпентера. Конференцію провадила п-ні Ярнел Джекобс, президентка Нац. Ради Жінок Америки.

Конференція порушила суттєві проблеми нашого часу, в яких американська жінка остерігає суспільство.

КОНФЕРЕНЦІЯ ГРОМАДЯНСТВА У ВАШИНГТОНІ

Як щороку, так і цього відбулась у вересні Конференція, присвячена громадським проблемам Америки. Представницею Союзу Українок Америки була місто голова п-ні Стефанія Пушкар. Разом із представником УККА вона ввійшла до Комісії для суспільно-громадських справ. В осередку нарад були найбільш пекучі проблеми ЗДА, а саме — боротьба з комунізмом і сегрегація. В дискусії над першою темою п-ні Пушкар могла себе проявити.

Напередодні Конференції вітала місто голову СУА Жіноча Секція Об'єднання Українців Вашингтону товариською зустріччю. Голова Секції п-ні Варварів проводила вечором. П-ні Ст. Пушкар зложила короткий звіт із двох Конвенцій, що відбулись недавно тому, а саме Конвенції Генеральної Федерації Жіночих Клубів (дня 24. червня у Вашингтоні) і Конвенції Союзу Українок Америки (дня 29. червня у Філадельфії). Осяги й проблеми обох з'їздів живо цікавили присутніх.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Літературний Вечір Виставки Жіночої Творчості

Твори жіночого пера, що були виставлені на Виставці Жіночої Творчості в липні ц. р. заслуговують на докладніший огляд. Через літню пору не можна було цього в часі Виставки зробити. Щойно тепер Комітет Виставки запросив до цього знавців того діла. П-ні Ірина Пеленська зладила огляд книжок жіночого пера, а п-ні Ніна Лужницька підготувала з молоддю читання уривків із найкращих творів.

Дня 21. жовтня 1962 відбулась ця цікава імпреза. Її відкрила вступним словом п-ні Ніна Лужницька, імпрезова референтка Гол. Управи. Вона привітала численно зібрану публіку та представила виконавців. З черги забрала слово п-ні Ірина Пеленська і пояснила свій намір — дати огляд літературної творчості письменниць та їх творів, що появились у 1959-62 рр. На Виставці було 29 книжок, у тому 17 творів мистецької прози, 9 віршованої лірики, 2 описи подорожі й одна збірка біографічних нарисів.

Щоб зручніше подати, доповідниці поділила їх на три групи. Перша — це твори з суспільною тематикою патріотичного, виховного, історичного та побутового характеру. Сюди належать „Калейдоскоп“ М. Кравців, „До сонця, до волі“ Г. Лагодинської, „Куди йшла стежка“ О. Мак, „Провалля“ Я. Острук, „Неповторні дні“ О. Копач, „У темряві“ Лесі Храпливої, більшість віршів І. Чорнобривець „З блакиті неба“, „Море житейське“ О. Василевої, „Хризантеми“ У. Кравченко, „І Нью-Йорк“ Л. Ярославської, „Серед хмаросягів“, „Жадоба“, „Вічні вогні Альберти“ Д. Гуменної, „Інший світ“ О. Войценко, „Вірний приятель“ і „Люблю Діброву“ С. Парфанович.

По закінченні цієї групи студентка Мирося Мазурок відчитала нарис „Мрія здійснилась“ Д. Гуменної.

До другої групи вона включила твори з релігійною тематикою. Це — „Співає світло“ і „Недільний ранок“ І. Шуварської, частина збірки „Горстка променів“ М. Косович, „Що є істина“ Н. Королевої, частина оповідань

„Давні дні“ Л. Коваленко, „Вітражі“ й „Чорні акації“ Віри Вовк.

На кінці студент Марко Царинник відчитав нарис Л. Коваленко „Гроно винограду“, а панна Ірина Гнатюк легенду з „Вітражів“ Віри Вовк.

На третю групу склались твори з загально-людською, але не визначено релігійною проблематикою. Це є збірки віршів „Короткі віддалі“ Ж. Васильківської, „Трагедія джмелів“ П. Килини, „Людина“ О. Черненко.

Тут студент Роман Циган відчитав уривок із поеми О. Черненко „Людина“, а Мирося Мазурок поезію Ж. Васильківської „Батьківщина“.

Доповідь дала докладну характеристику кожного твору, як і загальну силуетку письменниці.

Не були обняті Виставкою і не ввійшли до цього огляду твори дитячих письменниць і наукові.

Численно зібрана публіка тепло привітала виконавців. Видно, що літературні теми притягають, а участь студентської молоді мала своє значення. Радісно було бачити, що й молодь цікавиться і слідує за нашою літературою.

Імпрезу закрила п-ні Стефанія Пушкар, голова Комітету Виставки.

Окремо на столі були виставлені всі обговорені твори. **Л. Б.**

ШИКАГО, ІЛЛ.

Відновлення діяльності Окр Ради

Дня 12. жовтня 1962 на запрошення п-ні Марії Яримович, місто голови Гол. Управи, зійшлись представниці Відділів Шикаго й околиці, щоб відновити діяльність Окружної Ради. П-ні Яримович відкрила збори, стверджуючи їх правосильність. Були заступлені три Відділи, а саме від 22 Відділу — пп. Ярослава Фаріон, Анна Васильовська і Дора Рак, від 29 Відділу — пп. Людмила Васинчук, Ірина Мигаль і Лідія Балабан, від 51 Відділу — п-ні Лідія Олексюк. Голова 36 Відділу вправдала свою неприсутність.

П-ні Яримович відчитала постанови статуту, які відносяться до Окр. Ради й відкрила дискусію в справі відновлення її. Як відомо, Окр. Рада була заснована в Шикаго у 1958 р., але через непідготування терену не розвинула своєї діяльності. Тепер настає час її відновити, що й стверджено у вичерпній дискусії. Одногослоно ухвалено поновне створення її й об'єднання в ній Відділів 22, 29, 36 і 51.

До Управи Окр. Ради ввійшли: п-ні

Дора Рак, голова, п-ні Лілія Балабан, містоголова, п-ні Ірина Мигаль, скарбник. Референтками стали: п-ні Марія Яримович організаційною, п-ні Анна Васильовська зв'язків. Дальших членів Управи кооптують пізніше.

Дора Рак, секр. зборів

ЮТИКА, Н. Й.

Окружний З'їзд

Цього року вперше округа Рочестеру відбула свій Окружний З'їзд у Ютиці. Дня 21, жовтня відкрила його голова п-ні Софія Онуфрик. До Президії З'їзду обрано п-ні Марію Крамарчук головою, а на секретарок пп. Мирославу Приймак і Фаллну Войтович.

Слідував звіт голови за працю Окр. Ради за останні три роки. Вона йшла в організаційному напрямку й полягала в допомозі й пораді Відділам. А саме — відвідини Відділів, участь в їх імпрезах, поради і вказівки в біжучих справах. Окрім того Окр. Рада заходилась коло створення нового Відділу в Бофало, якого до тепер із незалежних причин не вдалося зорганізувати.

Окр. Рада виступає раз у рік перед українською громадою із Святом Жінки-Героїні. Останнього року влаштувала концерт у честь Т. Шевченка й академію в пам'ять Олені Теліги. Також впроваджує нові почини в працю жіночих організацій, а таким був Ріховний Семінар, проведений у 1961 році. Репрезентує Відділи СУА в усіх починах української громади, вітає від їх імені видатні особистості, як п-ні Олену Залізник, голову СФУЖО, п-ні Олену Чехівську, члена Управи СФУЖО, і п. Осипа Бойдуника, голову Укр. Нац. Ради. Проводить деякі збірки, як для хворого священника в Бразилії, на будову пам'ятника Лесі Українки і т. д.

За гурток „Наша Батьківщина“ звітувала його голова п-ні Оріся Костинюк і цей звіт подамо окремо. Секретарка п-ні Марія Холевчук зложила звіт із відбутих засідань і листування. За несприятливості касієрку п-ні Е. Герулу звітувала п-ні Крамарчук. Приходів у рр. 1960-62 було 875.50 дол., а розходів 871.69 до. Майном Окр. Ради є машинка до писання. Фінансовою підставою Окр. Ради є річний даток Відділів по 20 дол.

Слідували звіти Відділів — від 6-го Відділу зложила п-ні Анна Мельник, від 47 Відділу — п-ні Ірина Остап'юк,

від 49 Відділу — п-ні Оксана Салдит, від 57 Відділу в Ютиці — п-ні Марія Когуляк, від 68 Відділу — п-ні д-р Євгена Ержківська. У більшості ці почини вже були обговорені в нашому журналі, тому їх тут удруге не подаємо.

Дискусію над звітами відкрила п-ні Онуфрик. Висловилась із признанням для праці Відділів. Вони дали доказ того, що живемо й діємо. За нами сліdkують і згідно з нашими осягами нас оцінюють. Про це треба пам'ятати в наших намаганнях допомогти Рідному Краєві. Пригадала важливість Гуртка „Наша Батьківщина“ й прохала підтримувати його жертвами. П-ні д-р Ержківська вказала на доцільність Окр. Ради, що дозволяє членкам охопити працю й завдання цілої округи. Це підготовляє їх до праці в провіді.

Порушено теж можливість заснування нових Відділів у цій окрузі. Такі є в Амстердамі, де був Відділ, тепер нечинний, і в Бінгемтоні. Намічено, як завдання на майбутнє.

Голова Контр. Комісії п-ні Когуляк здала звіт із контролю книг, які знайшла в найкращому порядку. Поставила внесок на уділення абсолюторії, що збори одноголосно уділили.

Головною темою Окр. З'їзду була аналіза XIII. Конвенції СУА. В цьому напрямку п-ні Крамарчук відчитала доповідь „Членка й організація“, надіслану з Централі. Тут заторкнено суттєву організаційну проблему — відношення членки до організації, зрозуміння її завдань, пошану й прив'язання до СУА, погляд на цілість її проблем, а потім, що з того випливає — важливу місію, яку має кожна членка СУА. Цю місію накладає на неї поневолена Батьківщина — дбати, щоб кожна українка знайшлася в рамках своєї організації і була включена в працю для її визволення.

До розгляду Конвенції причинилась ще п-ні д-р Ержківська, порушуючи кілька суттєвих її проблем. Зокрема підкреслила важливе значення жінки й матері для оформлення і напрямлення молодого покоління. У дискусії брали ще участь пп. Стецьків, Томич, Холевчук, Савицька, Смик, Когуляк, Остап'юк.

До Управи Окр. Ради ввійшли: п-ні Марія Когуляк, голова; п-ні Ольга Літинська, містоголова; п-ні Теодосія Савицька, секретарка; п-ні Карла Процьків, касієрка. Ререферентками ста-

ли: п-ні Софія Онуфрик і Марія Холевчук — організаційними, п-ні Ніля Стецьків — культ.-освітньою, п-ні Володимира Величко — сусп. опіки, п-ні Марія Крамарчук — зв'язків, п-ні Мирослава Приймак — пресовою. Головою Гуртка „Наша Батьківщина“ залишилась п-ні Оріся Костинюк. Тим самим осідок Окр. Ради перенісся до Ютики, що напевне надасть їй нового значення.

Окр. З'їзд ухвалив вислати привітання голові СФУЖО п-ні Олені Залізник, яка віднедавна замешкала в Рочестері й приділяє багато уваги праці Окр. Ради.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

Печемо картоплю

(Із зустрічі 11 і 43 Відділів у Черчі)

Улітку, коли ще ледве картоплю підгортали, голова 11 Відділу СУА в Трентоні п-ні Ніна Самокішин запросила 43 Відділ із Філадельфії до Черча — пекти картоплю.

Так чому ж не поїхати? Любо нагадати молоді літа, надихатись димом, наспіватись, наговоритись та побути в щирій Союзнянській родині!

Отже днем зустрічі призначено першу неділю жовтня. Договорились, хто привезе картоплю і кукурудзу, а хто коржиків і медяників і за кілька хвилин наша однозгідна постанова була потверджена словом — згода! Осіння неділя випала напричуд гарна, соняшна й тепла, а дорога з Філадельфії до Черча, що веде полями крізь ліси — це краса, якої не забути. Дерева вдягнулись в осінні шати пурпурово-золоті, лиш стрункі смереки і кріслаті сосни пишаються зеленню. Вони, хоч старіються, але не в'януть. Тому й не диво, що наші Союзнянки з ріднею та внуками поспішали до Черча.

І ось — Черче, заховане серед сонових лісів, здалека від міського гамору, справжнє місце відпочинку та поєднання людини з природою. Вітають нас милі й гостинні пані з 11 Відділу СУА з головою п-ні Самокішин на чолі. Їх сердечність і запобадливість подивугідна. Ми зразу почувались із ними, як із рідними і цей мильний настрій залишається аж до нашого від'їзду. Оглядаємо Черче. Гарна капличка, купелеве заведення (купелі з боровини), басейн, розкинені серед лісу доми на літній відпочинок і „старі літа“. Заходимо в хату п-ні Людмили Сердюк, містоголови 11 Відділу, що

збудована в модерному стилі, й подивляємо крізь скляні стіни красу осіннього лісу.

Та вже час пекти картоплю; вогонь розгорівся на добре і в цьому моменті він є для нас справжнім вогнем любови, до якого ми всі прийшли спекти нашу спільну картоплю. Ворожимо, співаємо, промовляємо, щоб той вогонь не погас...

Була між нами й наша „бабця“ п-ні Михайлина Чайковська. То ж не обійшлося без „пані цісареві“, що приїхала скупатись „у Черчанську воду“. Гомоном неслися вдоволення і сміх по соснових лісах і пташки на деревах почали нам вторувати, а легенький вітрець грався перекотиполею і нашими зачісками.

Та ось голова п-ні Самокішні заклікала нас до обширної їдальні. Напевне треба щось помагати! Та де там: заходимо в розкішно прибрану осіннім листом і квітами залю й очам своїм не віримо — обильно заставлені столи ждуть на гостей. Чого там немає! Голубці, варена кукурудза, капуста з ковбасою, а до цього печена картопля з маслом, коржі, медяники — справжній пир! А як усе смакує! І вино з'явилося на столі, що його виграв на виграді д-р Сухий із Філадельфії.

Голова 43 Відділу п-ні О. Грабовенська зложила щирю подяку гостинному 11 Відділові на руки його голови, а грімке „Многая літа“ понеслось сердечним акордом. Редактор Лев Лепкий, основник і директор Черча, привітав гостей від управи оселі Черче. Приємно було послухати „старої війни“, Усусуса і композитора стрілецьких пісень, на яких ростуть покоління.

А вже справжньою несподіванкою був приїзд гостей із Ньюарку з головою Окр. Ради п-ні Ольгою Салук на чолі. Сердечні привітання, дружня розмова, виміна думок, ось що зв'язує Союзянок у велику сім'ю.

Погас вогонь, сонце сховалося за дерева. Знак, що наша зустріч кінчається. Шкода! Як гарно зустрітись серед природи серцем і думками! Вони широкі й відкриті, як простір та повні надій на майбутнє.

Залишаємо Черче, гостинний 11 Відділ СУА і незабутню „печену картоплю“. Хай за Ваші труди, дорогі пані, буде Вам подяка від 43 Відділу СУА, а Ваша гостинність прикладом для інших Відділів!

Осипа Грабовенська
голова 43 Відділу СУА.

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Виставка нар. мистецтва

Заходами нашого Відділу влаштовано в днях 15. липня до 13. серпня 1962 р. виставку нар. мистецтва в **Центральній Бібліотеці**. Експонати для виставки дали пп. Марія Процай, Люба Перчишин і Мирослава Петришак. Догляд над виставкою мала мистецька референтка Відділу п-ні Процай. Рисунки з типами народнього вбрання з різних частин України були розвішані біля полиць із книжками у відділі „Мистецтво“.

Друга виставка народнього мистецтва відбулась на **стейтовому Базарі**,

Із виставки нар. мистецтва в Мінеаполісі:

The UNWLA Branch 16 in Minneapolis, Minn., arranged a Ukrainian folk art exhibit in the Central Library.

що тривала від 25. серпня аж до Лейбор Дей. Тут були вишивки, кераміка, дереворізьба й ляльки. Цікаве те, що українськими взорами й писанками щораз більше цікавляться американки. На ярмарці було багато вишивок, виконаних американками, а скатерть, що її вишила американка за порадою п-ні Процай, дістала першу нагороду. Відділ є гордий із своєї мистецької референтки, що зазнайомлює американців із нашою народньою культурою, а її українська крамниця є знана на цілий стейт.

В. Єрмоленко

ДІТРОЙТ, МИШ.

Ювілей 23 Відділу СУА

Дня 14. жовтня ц. р. Богослуження за покійних членок відправив о. Ярмач, в якому членки Відділу взяли членну участь. О год. 3-ій по пол. розпочалась святочна програма і бенкет в Укр. Нар. Домі. Залю заповнили членки й гості. Столи були прибрані квітами і написом: „30-літній ювілей 23 Відділу СУА“.

Ювілейну програму відкрила голова п-ні М. Ясіньська вступним словом, віддеклямувала вірш „Спомин пережитих літ“ і передала провід програми п-ні Честух. У першій частині хор Відділу під орудою п. Орлика відспівав Гимн СУА при супроводі п-ні Лідії Соя. Потім американський гимн відспівала п-ні Ксеня Палер, а третю пісню знов хор („Боже Великий“). У другій частині програми п-ні Палер зложила звіт із 30-літньої праці, потім відчитала доповідь п-ні Марія Голуб із Каламазу. По закінченні доповіді хор відспівав в'язанку народніх пісень і американську пісню.

Подано обід, що його приладив комітет підприємств під зарядом п-ні Павлини Боднар. Отці Ярмач і Трешневський провели молитву. При столах usługували членки Відділу. Всі були удекоровані ювілейною китичкою, що складалась із пшеничних колосків, оповитих синьо-жовтою стрічкою. На столі пишався коровай із написом „30-літній ювілей“, декорації п-ні К. Мельник.

По обіді пані голова покликкала до слова о. Ярмача і о. Трешневського, що зложили побажання. З черги склали привіти — від Окр. Ради СУА п-ні А. Вокер, від Федерації д-р Марітчек, від 5 Відділу пп. К. Сосновська, Будзол і Сіділо, від 26 Відділу п-ні Хом'як, від 31 Відділу п-ні А. Біловус, від 38 Відділу п-ні Наконечна, від 56 Відділу п-ні Мариняк, від 58 Відділу п-ні Франя Гнатушко, від Т-ва „Просвіта“ п-ні Віхор, від Укр. Нар. Союзу п. Василь Терлецький, від Укр. Нар. Дому п. Ів. Терлецький, від Апостольства Молитви Дітройту п-ні Михалишин, від Ап-ва Молитви з Дірборну п-ні Дзядик. Письменні привіти прислали Філія УККА і 63 Відділ СУА. По закінченні привітів п-ні Ясіньська відзначила довголітню урядничку Відділу п-ні М. Слупецьку, вручивши їй вазонку квітів. Потім подякувала отцям духовним за гарні промови, учасникам програми за гарне виконання, а комітетові підприємств за смачний обід. На кінці хор заспівав усім гостям „Многая літа“.

Свято закінчено співом „Ще не вмерла Україна“.

Ксеня Палер, рек. секр.

Збірник для дітей

„СРІБНА ЗІРКА“

Коштує 50 ц.

Замовляти в Централі СУА

ПОТАКЕТ, Р. АЙ.

Річні збори 25 Відділу

Дата: 15. квітня 1962.

Звіти Управи зложили: голова п-ні д-р О. Коропей, містоголова п-ні С. Стерпак, секретарка п-ні І. Ключас, скарбник п-ні Л. Левицька, коресп. секретарка п-ні І. Ганушевська.

Діяльність Відділу:

а) Організаційна: Відділ відбув двічі ширші сходи членів для обговорення біжучих справ. Сходи Управи відбувались частіше.

б) Культ.-освітня й Імпрезова: Дня 25. серпня 1961 відбулись „хрестини“ новозаснованого Відділу, що були рівночасно зустріччю з українським громадянством. Дня 24. вересня 1961 р. спільно з Укр. Клубом улаштовано пікнік на просторій фермі в Джанстон, Р. Ай. Дня 19. листопада 1961 відбувся обід з нагоди Дня Подяки, а 6. січня 1962 спільно з усіма місцевими організаціями традиційний Свят-Вечір. У прибраній залі довкруги ялинки зібралися гості. Д-р О. Коропей розказав про гарні українські звичаї, а інж. І. Стерпак відчитав Різдвяні вірші. Слїдувала дитяча деклямація. Всі святвечірні страви були дбайливо підготовані. Дня 28. січня 1962 спільно з іншими організаціями відсвятковано роковини 22. січня. Дня 3. березня 1962 влаштовано в залі Укр. Гром. Клубу Чайний Вечір.

Контр. Комісія ствердила, що книги Відділу знаходяться в порядку і поставила внесок на уділення абсолюторії, яку збори одноголосно уділили.

Нова Управа: п-ні д-р Ольга Коропей, голова; п-ні Ніна Коропей, містоголова; п-ні Ірина Ключас, секретарка; п-ні Оксана Гайдало, скарбник. Референтки: п-ні Олена Тренклер, культ.-освітня; п-ні Стефанія Стерпак, організаційна; п-ні Марія Скарбоня, сусп. опіки; п-ні Марія Кручковська, господарська.

Контр. Комісія: пп. Іванна Ганушевська, Ольга Гайдало, Єва Сорокова.

І. Г.

ДІТРОЙТ, МИШ.

Подружній ювілей

Приємно нам подати вістку, що дня 1. червня 1962 відбувся подружній ювілей нашої довголітньої членки п-ні Анастазії Дем'ян. Того дня пп. Анастазія й Пилип Дем'ян обходили 50-ліття свого подружжя. В церкві Непорочного Зачаття Пречистої Діви Ма-

рії була відслужена Служба Божа в їх наміренні. Отець д-р Степан Кнап поблагословив їх на дальшу дорогу життя. Саме свято відбулося в родинному кружку, а Відділ вислав з цієї нагоди п-ву Дем'янам свої щирі побажання. П-ні Дем'ян зложила 5 дол. на пресо-вий фонд Н. Ж.

Стефанія Заплїтна, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ.

З діяльності 28 Відділу СУА в 1962 р.

У Великодньому сезоні відбулася під патронатом нашого Відділу **виставка писанок** зі збірки проф. Горняткевича в бібліотеці Мейплавд Меморіал. З уваги на невеликі розміри приміщення не можна було виставити нічого більшого крім писанок, але й вони зробили дуже добрий розголос для українського народного мистецтва. Була дуже прихильна згадка в місцевій пресі, від управительки бібліотеки знаємо, що ніяка з виставок у тій бібліотеці не стягнула стільки відвідувачів — місцевих і позамісцевих, від малих дітей до старців. Дуже важно при влаштуванні таких виставок подбати про інформативний матеріал з картою України включно, щоб крім естетичної насолоди залишилось у відвідувачів (бодай у декого з них) якесь поняття про країну, що може похвалитися таким мистецтвом.

У травні відбулося **Свято Матері**. Цим разом виконавцями були діти і молодь: учні місцевої парохіяльної школи та курсів українознавства, члени Пласту і юного ОДУМ-у. Народні танки виконала група С. Снігура. Як завжди в таких випадках — настрій на залі радісний, мамі мають насолоду оглядати своїх дітей на сцені, самі виконавці перейняті своїми ролями, раз вони на сцені, то знову на залі серед публіки, приглядаючись виступам другої групи. Кожна мама дістала в дарунку китичку квіток.

Після вакаційної перерви 28 Відділ влаштував у сусідньому Випані „**День Союзянки**“ — пікнік, запланований ще перед вакаціями, заїніційований Округною Радою, яка й була патроном цієї імпрези. Спершу були поділені думки: чи влаштувати пікнік, беручи в рахубу риск евентуальної невдачі на випадок злої погоди, чи може дати добрий веселий вечір, без ризику, але й із меншими виглядами на дохід. А дохід був доконче потрібний на те, щоб перевести в діло думку, що виїшла від Округної Ради, яку піддер-

жав з ентузіазмом загал членства Ньюарку й сусідніх Відділів: створити стипендію імені Олени Гординської. Чи можна було придумати щось краще для тривалого вшанування пам'яті нашої улюбленої незабутньої секретарки Відділу і голови Округної Ради? Усю її довголітню діяльність характеризувала безперервність праці, вишукування завжди нових доріг помочі тим, що насправду її потребують. Вона до останніх днів зберегла молодий оптимізм, що для доброго задуму завжди знайдуться засоби. За цим приміром ідучи Союзянки були певні, що для такої мети, як стипендія для талановитої української юначки, спільним зусиллям роздобудемо засоби. Ніхто з членок не відтягнувся від праці, від пожертв, сусідні Відділи теж активно помогли, погода допсала, публіка з'явилася численно і у висліді маємо на початок 377 дол. чистого зиску. Відділи нашої округи поспішили зі своїми пожертвами (Ню Бронсвік і Перт Амбій по 25 дол.), знайшлися теж окремі особи жертводавці (пп. Настюк, Юрчик, Федчишин, Рублева і Андрушкова — по 5 дол. і п. Левкович — 10 дол.) і маємо надію, що за їх добрим приміром підуть ще другі, складаючи свої пожертви до суспільної опіки 28. Відділу СУА в Ньюарку.

Наш Відділ довгі роки посилав постійний щомісячний даток на вдержання садку в Інгольштадті. Тепер той садок розв'язано через брак садівнички. Через два роки ми помагали фінансово молодій українці в Німеччині до закінчення студій. Сьогодні вона вже самостійно заробляє. Видається нам, що пора стипендією ім. Олени Гординської помагати черговим молодим людям здобувати знання — той скарб, що його „вода не забере, вогонь не спалить“.

Д. Г.

ЛЕНСІНГ, МИШ.

Вигравка 38 Відділу СУА

Дня 19. серпня відбувся пікнік нашого Відділу, під час якого ми вильосували килим. Цей справжній гуцульський килим подарував для нашого Відділу п. Степан Пилипчук із Джексону в пам'ять своєї покійної дружини. Бл. п. Христинна Пилипчук була колись головою нашого Відділу та віддано для його добра працювала. Отже пам'ятаючи її бажання, п. Пилипчук не тільки передав цей килим, але й допоміг сам розпродувати квітки. Ми їх розпродували перед тим, а килим

люди знали, бо вже давніше ми впо-
значали його на виставку в Інтернац.
Інституті та в ІВКА.

Щасливо зложилося, що килим ви-
грала п-на Луцишин із Албон, Миш.,
похресниця покійної Христини Пи-
липчук. Радіємо дуже, що килим зо-
стався в українських руках, бо п-на
Луцишин напевне йтиме шляхом сво-
єї хресної матері і не відмовить по-
зичити килима, коли буде потрібно на
виставку. А п-ві Пилипчукові щиро
дякуємо за його сердечне відношення
та ставимо його за приклад віддано-
го ставлення до пам'яті дружини.

Із вигравки ми виручили 150 дол.
З того ми пожертували 50 дол. на
пам'ятник Т. Шевченка у Вашингтоні,
50 дол. на журнал Наше Життя, а 50
дол. на фонд „Мати й Дитина“.

Анна Наконечна, голова

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Ювілей 42 Відділу СУА

Бажаю вам, любі сестри,
І щастя, і долі!
Ви ж бажайте Україні
Свободи і волі!

Шануймо День Союзянок
І всі тяжкі труди!
Як будемо в згоді жити —
Україна буде!

Є. Задорожна

Дня 23. вересня 1962 численно зі-
йшлися членки Відділу, представники
організацій і гості до залі Укр. Нар.
Дому в Найставні, щоб відзначити
його 30-ліття. Перед тим у церкві Ца-
ря Христа відправлено молебень за
здоров'я живих, а потім панахиду за
тих членок, що відійшли. Біля 2 год.,
коли всі засіли за столи, почалась ім-
преза.

Її відкрила голова Комітету п-ні
Євгенія Задорожна, вітаючи всіх при-
сутніх. З черги о. парох Головінський
провів молитву і накреслив коротко
історію Союзу Українок Америки. Го-
лова Відділу п. Марія Пашук привіта-
ла членок-основниць, що засіли при
головному столі й як призначення за їх
30-літню працю, прищипила їм ки-
тички. Це були — п-ні Анна Бойко,
перша голова й почесна членка Від-
ділу і пп. Єва Вовчак, Параскева Дю-
рановська, Пелагія Малиновська, Ро-
залія Миколаїв і Софія Миць. Пані
голова згадала також членок, що ві-
дійшли у вічність і їх пам'ять присут-
ні пом'янули мовчанкою.

Провід гостини перебрала голова
Централі і членка Відділу п-ні Олена
Лотоцька. Коли гості з'їли смачний
обід, представила наперед двох най-
старших Союзянок на залі, а саме
п-ню Анну Баран і К. Сенькович.

Потім з черги викликано представ-
ниць Відділів, що прибули. Це були
п-ні Н. Лопатинська (10), п-ні М.
Чайковська (20), п-ні М. Чопик (41),
пп. М. Євсєвська, А. Богачевська, О.
Федак (43), п-ні Г. Царинник (44),
п-ні О. Фостик (46), пп. М. Баб'як, О.
Вовчак (46), пп. Е. Бохей, О. Лисо-
вич, Н. Гнида (52). Вренті голова
Комітету п-ні Задорожна прочитала
коротку історію Відділу, що за 30 літ
існування виконав велику працю та
пожертвував 21.850 дол. на народні
і церковні цілі.

Почалась мистецька програма. Хор
10 Відділу під орудою проф. Ірини
Чумової відспівав гімн СУА, муз.
Гайворонського і Привіг Батьківщині,
муз. Кнґастого. Зворушена цими піс-
нями заля на пропозицію ведучої рі-
шила передати привіт посестрам в
Україні. З черги молода співачка п-на
Олімпія Кучерява відспівала кілька
народних пісень укладу А. Рудниць-
кого й збрала бурю оплесків. Її мп-
ловучне сопрано чудово надається
до такої інтерпретації. При фортепія-
ні п-ні Варвара Баймонд.

По цьому вокальному вступі при-
сутні радо привітали популярних ар-
тистів сцени — Оксану й Ярослава
Рудакевичів. П-ні Оксана виголосила
монолог власного укладу „Щодня
працюю при машині“ та відспівала
жартівливу пісню „Ходжу на проби“,
а пан Ярослав розказав монолог-смі-
ховинку „про американських докто-
рів“.

Слідували привіти організації і чіль-
них громадян. Промовив д-р Володи-
мир Галан, голова ЗУАД Комітету і
Відділу УЖКА, д-р Марія Струтинська,
голова Марійської Дружини, п-ні Ма-
рія Мазур, радна „Провидіння“, адво-
кат Теодор Свистун, п-ні Михайлина
Чайковська, голова 20 Відділу СУА.

Знов весела точка. П-ні Оксана Ру-
дакевич продеклямувала „За роком
рік“ і „У нас, як у того Мошка“ —
детепні монологи власного укладу, а
пан Ярослав розказав про „Вакації в
Америці“. Мистецьку програму завер-
шив виступ хору 10 Відділу, співаючи
„Прялю“ і В'язанку народних пісень.

Вкінці промовила основниця Відділу
і перша голова п-ні Анна Бойко. По-

дякувала Господу Богові за тих 30
літ, що пройшли в мирі і злагоді й
закликала вступати в члени Відділу,
щоб продовжувати його працю.

Від Окр. Ради привітала Відділ го-
лова п-ні Н. Лопатинська, від 43 Від-
ділу п-ні Євсєвська, від 44 Відділу
п-ні Царинник. П-ні Анна Сивуляк,
касієрка Гол. Управи і секретарка
Відділу пригадала попередні ювілеї й
висловила свою радість з успіху те-
першнього.

Письмові привітання надіслали —
Стипендійна Комісія Фонду при УЖКА,
54 Відділ СУА з Вилмінгтону, Україн-
ська Ліга з 23 і Бравн, містоголова
п-ні Анна Мищинин, що перебуває
в шпиталі, п-во Карбівниники і п-ні
Олена Чехівська.

Присутня

МИЛВОКІ, ВИСК.

Ювілей 51 Відділу СУА

В місяці жовтні минуло 10 літ від
заснування 51 Відділу СУА. Цю по-
важну подію Відділ відсвяткував ве-
личаво. Свято започатковано співа-
ною Службою Божою за здоров'я чле-
нок у церкві св. Михаїла, яку відслу-
жив о. Олексюк. По Богослуженні у-
країнське громадянство та делегати
організацій перейшли до гарно при-
браної залі, де відбувся бенкет.

У дверях залі всіх вітала сердечно
голова Відділу п-ні Лідія Олексюк та
запрошувала до столів. Потім вона ж
відкрила бенкет загальним привітан-
ням та запросила до смачного обіду.
По обіді пані голова коротко переда-
ла перебіг праці 51 Відділу в хроно-
логічному порядку за 10 літ його існу-
вання. Підкреслила важку працю піо-
нерок, бувших голов, а зокрема семи-
літньої голови п-ні Анни Мандзенко.
Вітала присутню на святі п-ні Ольгу
Заброцьку з Шикаго, яка допомагала
в часі організування Відділу. Також
привітала сердечно п-ні А. Хариш, яка
помагала жіноцтву Милвокі в 1952 р.
зорганізувати цей Відділ. Діти, зодяг-
нені в народні строї, подали п-ні А.
Хариш дуже гарну китицю троянд, як
внєслів подяки Відділу за її працю. По-
тім керму свята пані голова передала
членці 51 Відділу п-ні Д. Нагірняк.

П-ні Нагірняк привітала представ-
ників організацій, американських го-
стей, містоголову Гол. Управи СУА
п-ні Марію Яримович та делегаток 22
Відділу СУА з Шикаго.

Слідувала концертна частина, в яку
ввійшли виступи хору шкільної мо-
(Докінчення на обгортці)

У століття „Запорожця“

Уривок із спогадів жінки-диригентки

В розпалі праці і безнастанній балаканині не могла моя увага зосередитись на оркестрі. Навіть на самому початку виринала у мене думка про виконання опери під фортепіан, хоч скромний фортепіановий акомпаніамент далеко не відповідав би широкому маштабові задуманої постановки. Але коли наше товариство вирішило поставити оперу на честь президента республіки з нагоди дня його народин, питання оркестри постало в повній гостроті, тим більше, що вирішено було поставити оперу в міському досить великому театрі. Мені здавалося, що в такому місті як У. завжди можна знайти хоч би невеликий інструментальний ансамбль, з яким без особливих труднощів удасться розумити і провести оперу. І ось, коли остаточно вяснилося, що оперу кінче треба виконати з оркестрою, почалося розшукування оркестрантів. Незабаром виявилось, що навіть невеликий гурток приватистів-музикантів далеко не так легко знайти, як думалося. Тут хтось підказав, що єдина вже зіграна і музично освічена оркестра — це військова оркестра, що завжди виступає на всяких офіційних народних святах. Я знала, що у військову оркестру приймалося людей вже з музичною освітою, або вояки, здібні до музики, мали пройти курс навчання в військовій музичній школі, а з неї абсолювентів призначали в ту чи іншу військову оркестру. Отже, це було для нашої справи найкращим виходом з положення. З місцевим капельмайстром військової оркестри я була знайома, але він, на жаль, був саме в той час на відпустці. Заступав його помічник, який звичайно, не мав ні такого досвіду, ні авторитету, як головний керівник. Переговори з військовим начальством взялися вести члени управи хору, які незабаром і приступили до виконання своєї місії. Командир гарнізону, полковник, не вбачав нічого неслухного в тому, щоб військова оркестра виступила у виставі української опери, тим більше, що ця вистава мала відбутися в міському театрі та ще й на честь президента республіки. І він дав дозвіл на участь оркестри. Тоді нікому й не впало на думку, що оркестра буде грати на українській виставі під керуванням невійськової людини та ще й жінки, тим більше, що таке „позичання“ цієї оркестри бувало не раз і раніш, в цьому ж таки театрі, як мені казали, на виставах української театральної трупи, коли вона спромагалася ставити опери. Забезпечившись дозволом, треба було мені подбати про ноти. Виявилось, що з минулих часів, коли ще трупа М. К. Садовського влаштовувала вистави в У., збереглася повна оркестровка. Таким чином, спадала з моїх плечей найголовніша турбота, бо в противному разі мені треба було б день і ніч сидіти, щоб скорим темпом зоркеструвати цілу оперу, полишивши на боці іншу підготовну працю. Довіряючи досвіді своїх попередників — диригентів, я не переглянула докладно всієї оркестровки, обмежившись тільки перевіркою скрипкової партії, як головної партії несклад-

них оперних продукцій. При тому я побачила, що в гартії є багато позначок різними олівцями, головним чином викреслювань, відповідно до того, які музичні ресурси були в диригента та які вимоги ставив він своїм виконавцям, у залежності від більшої чи меншої їхньої музичної грамотности, як і самого керівника. Але в загальному я спостерегла, що коли викинути всі ті позначки, то грати можна, хоч сама оркестровка не являла собою досконалої праці. В кожному разі, справа нотного матеріялу мене вже не турбувала та й не було часу присвятити їй більше уваги.

І ось настав день першої зігравки. На жаль полковник дозволив тільки дві репетиції, та й нам самим було не по-кишені просити більшої їх кількості, бо за кожен треба було платити досить солідну суму. Тому я просила прислати мені окремо струнну групу вояків-музикантів на одну годину, а на наступну — виконавців на духових інструментах. Як звичайно, всі українські імпрези, як також і репетиції, ніколи не починаються у нас вчасно, тому і я не дуже поспішала за звичкою прийти точно в призначену годину. Але коли я, увійшовши в будинок, стала йти на гору по сходах, то мене не мало здивувала тишина навколо. Подумалось мені: мабуть мої музиканти ще не прийшли. Одначе, ще більше я була здивована, коли, роздягнувшись у роздягальні, я увійшла на залу і побачила, що всі мої скрипалі сидять на своїх місцях в повному порядку, маючи зложено всі інструменти і з належною військовою дисципліною очікують керівника, не розмовляючи між собою. При моїй появі вояки ані не встали, настільки вони не сподівались диригента-жінки. І тільки коли я станула перед ними, вони враз піднялися з своїх місць. На їхніх обличчях можна було бачити змішаний вираз — цікавості і здивування. Для мене така зустріч була звичайним явищем: з попередньої практики я вже знала, що постать жінки-диригента в більшості випадків викликає у виконавців здивування, особливо у чоловічої статі. А тут же були самі чоловіки.

Отже, привітавшись, ми почали грати. Відразу можна було відмітити молодого віолончеліста, що добре грав „з листа“ і тут же таки легко піддавався динамічним вказівкам диригента (нам приходилось за браком відповідного часу робити разом і технічну зігравку, і певне динамічне оформлення). Але разом з тим впало мені в очі, що музикант-фельдфебель, який очолював на той час групу довірених йому музикантів, щось трохи бентежиться і грає у других скрипках не в лад. Ніяково було мені зупинити всіх музикантів-скрипалів, щоб зробити зауваження досвідченому скрипалю-„начальству“, і я, не перестаючи диригувати, підійшла до нього і заглянула в ноти. Яке ж було моє здивування, коли я побачила, що за кольоровими позначками не можна було розібрати

майже ніодної ноти! Я припинила репетицію та й питаю:

— Як це ви в тому розбираєтесь, що у вас написано?

А він мені й відповідає:

— А я дивлюсь одним „очком“ до альтової партії, — пульт якої був поруч із другими скрипками.

Ось це дисципліна — подумала я собі. Щоб не переривати праці, досвідчений музикант почав сам комбінувати, щоб уникнути плутанини в своїй партії. Я, звичайно, попросила вибачення у нього і пообіцяла на наступну зігравку принести ноти в повному порядку. При цьому я прийшла до переконання, що на таких музикантів можна покладатись. З гріхом пополам докінчили ми свою працю, на кінці якої під час павзи для відпочинку той самий фельфелбел підійшов до мене і сказав: „Честь вам і слава!“

Не ліпше стояла справа і з партіями духових інструментів: мої попередники дуже пописалися різними викреслюваннями, перекреслюваннями та замінами одних нот іншими. Пам'ятаю жахливий дисонанс, коли під час вступу до каватини султана мій музикант-волторніст повним форте заграв щось неможливе. А коли я підійшла до нього і глянула в партію, то побачила збоку позначку: „Граї in C“. Якому керівникові спало на думку це написати — невідомо, однак музикант справився з тим, що від нього вимагалось і показав свою теоретичну підготовку. Може колись, за „царя Гороха“ виконавець грав на натуральній волторні з строем in C, та й те щось неправдоподібно. Ясно було одне, що мені треба було засісти на кілька днів і ночей, щоб довести до ладу всі оркестрові партії. На другій зігравці пощастило мені надати оркестрі певний вигляд.

Пригадую собі те гарне враження, коли на генеральній репетиції більш-менш злагоджена оркестра і досить добре вишколений хор та молоді, свіжі голоси солістів-виконавців злилися в гарну гармонію, що освітлило оперу в достойному вигляді. Пригадую і своє почуття душевної сатисфакції. Відчувалося захоплення і вдоволення виконавців, зокрема солістів-співаків, яким пощастило подолати своє хвилювання і декому з них почути вперше свій голос, що лунав над звуком оркестри. Навіть в очах професіоналів музикантів помічалось вдоволення з повного звуку, чистоти інтонації тощо. Не завжди можна було за попередніх часів досягнути особливої чистоти інтонації в аматорських гуртках зокрема в масових сценах, де виконавці не мали поставлених голосів і часто не знали, як володіти диханням. Треба ще до того додати й те, що тут не малу ролю відіграла молодість як виконавців на сцені, так і самих музикантів, погляд яких іноді заблукав поруч з увагою на диригента чи ноти і на гарне хлоп'яче чи дівоче обличчя.

З яким задоволенням ми з хореографом зводили танці, які, до речі, йшли щодо музичної частини цілком задовільно, бо до оркестрової партії балетної частини не доторкалася жадна „Зевесова правця“ з різноманітними олівцями з огляду на те, що просто всі сторінки балетної частини були досить ґрунтовно зіплені по краях. Балет був достатньо ви-

тренований, і можна було сподіватися загалом, що справа піде добре.

Ось настав і день самого свята. Важко сказати, що я тоді особисто відчувала. Загальне душевне піднесення, велике напруження нервів, віра в свої сили (без чого ніколи і нікому ніщо не вдавалось) і прагнення довести справність свого починання та бажання побороти часто помилкові традиції, — так можна було б характеризувати мій тодішній душевний стан. З раннього ранку почалися святочні виступи в місті. Мої музиканти вже з 4-ої години ранку були в перманенції: то вони грали під час підготовки до військової паради, то котім сама парада в присутності приїзжих вищих начальників, то оркестральна гра на площах для населення або для військової еліти в офіцерському клубі під час обіду і т. ін. Одним словом, коли мої вояки прийшли в театр, щоб нарешті ще цілий вечір грати оперу, то їхній вигляд був жалюгідний. Але військовий тренінг давав їм змогу опанувати втому і ще востаннє того дня напружитися і виконати покладене на них завдання.

Пам'ятаю, що коли я в театрі стала за диригентський пульт, загальний настрій відчувався дуже піднесений. Театр був вщерть наповнений публікою, в перших рядах сиділа головним чином еліта цивільного громадянства та війська. На початку треба було заграти державні гимни, під час цього всі присутні встали. Очевидно, моя постать в стоячому положенні була більш помітною, і вона не мало здивувала головним чином військового начальство. Зайво заглиблюватися до подробиць нашого виконання, які могли б бути цікавими для спеціалістів-музикантів. Зазначу тільки, що перетовмлений волторніст часто робив т. зв. „кікси“, викликаючи мій невдоволений погляд в його бік. Коли під час антракту ми з ним зустрінулись, милий вояк без мого зауваження сам підійшов до мене, по-військовому став струнко і сказав: „Вибачте, я вже не міг »вифовкнути«, цебто чисто заграти. Годі було гніватися на вщент перетовмлених вояків, — вони й так робили диво, справляючись майже бездоганно з матеріалом, не цілком опанованим за короткий час. Було у нас чимало помилок, недоглядів, втрати твердого ґрунту під ногами серед молодих адептів сценічного мистецтва, особливо щодо ритміки, але ніхто з публіки навіть серед добре ознайомлених з оперою слухачів, тих недоліків не помітив. Та й де їх не буває? Навіть у професіональних труп і на великих сценах трапляються похибки, і залежить тільки від керівників так їх прикрити і замаскувати, щоб невтаємничений глядач нічого не помітив. Треба сказати тільки одне, що між моїми музикантами і мною був повний контакт і порозуміння, а в такому випадку завжди можна „виручити“ виконавця.

Найбільш зворушливою була сцена молитви звільнених людей, що вируджались у дорогу на свою батьківщину: великий хор з добрими солістами, стоячи навколішки, співав справді з великим почуттям і підпорядковувався динамічним вказівкам диригента з повним розумінням. Відчувалося зворушення майже у всіх співаків, і це не могло не передатися публіці.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Конвенція Українського Конгресового Комітету

8. Конвенція УЖКА відбулась у дні 12, 13 і 14 жовтня у Нью Йорку. Технічно була добре підготована й дала можливість більшості делегатів висловитись. Дискусія змагала до більшого впливу організацій і вимагала від УЖКА кращого впорядкування нашого життя. Зокрема делегати ставили вимоги до Шкільної Ради, щоб вона охопила своїм керівництвом усі школи українознавства.

Центрاليا звернулася із закликком до Відділів, щоб подбали про участь своїх делегаток. Відділи виявили належне зрозуміння, бо навіть далеко положені осередки, як Клівленд і Дітройт прислали представниць. І так були з 1 Відділу — п-ні К. Пелешок, із 3 — п-ні М. Марусевич, із 4 — п-ні І. Бенцаль, із 11 — п-ні Н. Самокішин, із 20 — п-ні В. Ценко, із 28 — п-ні А. Настюк, із 30 — п-ні О. Трембовецька, із 33 — п-ні Є. Дубас, із 43 — п-ні О. Грабовенська, із 63 — п-ні Л. Галяженко, із 65 — п-ні С. Котис, із 70 — п-ні М. Стефанів, із 71 — п-ні К. Салюк, із 72 — п-ні М. Душник. Центрاليا СУА репрезентували голова п-ні Олена Лотоцька і містоголова п-ні Стефанія Пушкар.

При виборі керівних органів Номін. Комісія узгляднила представництво СУА. До Екзекутиви увійшла п-ні Олена Лотоцька, як містоголова, до Політичної Ради пп. Катерина Пелешок і Ольга Салук. Сюди вперше вибрано представницю Українського Золотого Хреста, якою стала там п-ні Марія Квітковська.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У звідомленні з перебігу Конвенції зайшла помилка. Склад Номін. Комісії перед Конвенцією СУА охоплює окрім голов Окружних Рад не — як було подано містоголову Гол. Управи — а голову Контр. Комісії СУА. За недогляд перепрошуємо.

ЗАСНУВАВСЯ НОВИЙ ВІДДІЛ СУА

Дня 28. жовтня 1962 року відбулись основні збори Відділу СУА у Бриджпорті, Конн. Представницею Централі й Окр. Ради СУА була п-ні Ірина Падох із Нью Йорку. Відділ дістав чергове число 73 і належатиме до округи Нью Йорку. На чолі Відділу станула п-ні Михайлина Шиманська. Докладніше про перебіг зборів подамо в черговому числі.

ДО ВИБОРУ МОЛОДОГО ТАЛАНТУ 1962 Р.

Вже лиш короткий час ділить нас від 1963 р. Тому розгляньмося поміж молодим жіноцтвом нашої місцевости чи округи! Хто з них має осяги в професійній, громадській чи мистецькій праці?

Присилайте Вашу думку щодо вибору найкращого молодого таланту в 1962 р.

Редакція Нашого Життя

ПАВИНЕ ПЕРО

(Докінчення зі стор. 24)

бачиш, в павича так само заболіло, коли ти його рвонув за хвіст... — О-о!.. А я й не знав!

— Отже знай: ніхто птахові живцем пер не вириває, бо це болять!

Відтак пані-сусідка завела Гриня до басейну, де він обмився, перев'язала йому руку, ну, й подзвонила до Гриневого тата. Тато забрав Гриня додому.

І не поглядив його по головиці за цю витівку, ні!... А ви як думаєте?

Якось за кілька днів Гриня почув, що його хтось із-за муру кличе. Прибіг ближче, а то пані-сусідка. Вона кинула йому прегарне павине перо.

— Гриню, це наш павич загубив перо для тебе. Він уже пристив тобі твої збитки.

МИЛВОКІ, ВИСК.

(Докінчення зі ст. 30)

лоді, що їх підготувала п-ні Олексюк, фортеп'янове сольо п-ни Нагірняк, балетної групи дітей та танкової групи з народними танками. Концерткову частину закінчив своїм виступом відомий український тенор п. Вас. Мельничин.

Потім п-ні Нагірняк попросила гостей до другої залі, де була влаштована виставка образотворчого й народнього мистецтва. Добором експонатів зайнялись голова п-ні Олексюк і д-р Старух із Шикаго. Присутні о-

глянули її й висловлювали своє захоплення.

З нагоди 10-ліття п-ні Олексюк видала п'єсу на вечір св. Миколая п. н. „В чарі облуди“, під псевдонімом Надія Верба.

Свято залишило миле та симпатичне враження в присутніх. Переведення його вимагало багату праці, енергії та часу, якого не жаліли Союзянки м. Милвокі. На початку свого існування мали вони дуже важкий шлях, але завдяки своєму громадському виробленню й дисциплінованості переборили це все та завершили велике діло своєї невтомної праці цим урочистим святом. Своєю працею в гарно розвиненому Відділі вони виправдали перед громадянством своє право на існування. Завдяки великій любові до України, її традицій, завдяки впертому змаганню до наміченої мети, оптимізму та ентузіязмові вони не тільки довершили великого діла, але все гідно репрезентують жінку-українку у вільному світі. Тому сьогодні членкам 51 Відділу на чолі з головою п-ні Олексюк належить велике признание за їх працю та побажання успіхів у дальших намічених плянах.

А. Хариш

ІЗ ЛИСТІВ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ

Книжка про К. Малицьку

Посилаю однорічну передплату за Ваш інтересний, культурний і такий жіночий журнал. Прошу також надіслати книжку про Константину Малицьку, коли вийде друком.

Романа Яхторович, Шикаго

ДО НАШИХ ЧИТАЧОК

Напередодні нового року нашого видання укладаємо свій плян на майбутнє. Хотіли б внести щось нового, збагатити наш зміст і вигляд. Рахуємося із Вашими побажаннями щодо друкуння повісти, лікарських статей, вказівок про кераміку, кольорових узорів та доброї господарської частини. Тому хочемо поширити наше число у 1963 році.

Це приведе з собою до збільшення коштів друку, а через те і збільшення передплати. Та ми віримо, що підвишка передплати не вторитиме перешкоди для Вас, а принесе багато більше користі з журналу. Тому з вірою в Вашу прихильність починаємо це діло й певні, що вдоволимо Вас.

Редакція й Адміністрація Нашого Життя

Return to:
"OUR LIFE" Magazine
4936 N. 13th St.
Philadelphia 41, Pa.
RETURN POSTAGE GUARANTEED

ЗАМОВЛЯЙТЕ ПІДРУЧНИКИ

Дитяча світличка

укладу Ірини Пеленської
Весняний цикл, 16 лекцій
Осінній цикл, 14 лекцій
разом із частиною

„Дитячі пісні“

із збірничками: Зима, Золоте павутиння, Веселий струмок, Срібна зірка, Проліски, Осінне листя, Щebetали пташечки, Снігова баба.

Ціна одного циклу із збірничками
(5 прим.)

3.50 дол.

Замовляти в адміністрації
„Нашого Життя“.

Із листів до Адміністрації

Перепрошую за спізнення

Дуже перепрошую за спізнення. „Наше Життя“ є для мене дуже цікаве, хоч би навіть тому, що читаю там прізвища своїх товаришок чи знайомих.

Марія Т.

Велике признання

Мушу висказати велике признання за видавання такого всестороннього українського магазину. Прикро і дивно, що деякі пані недоцінюють тих трудів і не інтересуються тими „байками“. А скільки краси в тих „байках“!

Кароліна Бойко, Ірвінгтон

Найцікавіший журнал

Мушу сказати, що вважаю Наше Життя найцікавішим, дуже вартісним нашим журналом.

Марія Шуя, Пассейк

Залюбки їх читала

Якщо у Вас є ще на складі журнали з січня й лютого ц. р., прошу вислати їх моїй домі. Вона, будучи ще панною вдома, залюбки їх читала перша зі всіх.

Осіпа Олінкевич, Клівленд

„Від дошки до дошки“

Все нетерпеливо очікую кожного місяця цей цінний жіночий журнал і перечитую все дослівно „від дошки до дошки“. Але не тільки я, але й мій чоловік і діти. Всі вважаємо, що журнал є справді гарно і дбайливо редагований.

Марія Ганас, Гемілтон

Дуже радо читаю

Прошу прийняти 1 дол. як скромний доток на пресовий фонд журналу, котрий дуже радо читаю.

Стефанія Даниляк, Торонто

Обійтись не можу

Без Вашого журналу, я правду сказавши, таки обійтись уже не можу, немов бракувало б чогось у моєму родинно-буденному житті. У ньому знаходжу все щось наше „рідне“, якого не можна знайти серед буденних турбот та чужого середовища.

Бажаю Вам багато щастя й українського тепла в Вашому новому приміщенні та свіжих сил і запалу продовжувати Вашу корисну, хоч важку працю для добра українського жіноцтва на американському континенті та ширення українського жіночого руху у вільному світі.

Оксана Копачівська, Гемілтон

Дякую за пригадку

Щиро дякую за пригадку. Надсилаю річну передплату за Ваш гарний журнал „Наше Життя“.

Петро Павлович, Ортанца

Бажаю 100-процентого збільшення

Бажаю Вам ще більших успіхів у Вашій праці та бодай 100-процентого збільшення числа Ваших передплатниць, читачок і приятельок. Щоб у цьому році і завжди Ваш цікавий та вартісний журнал був очікуваним і почесним гостем у кожній українській родині.

Стефанія Лукомська, Нью-Гейвен

Коли зміняєте мешкання, не забудьте повідомити нас про зміну Вашої адреси.

Зміна адреси

До Адміністрації „НАШОГО ЖИТТЯ“

4936 N. 13th St., Philadelphia 41, Pa.

Долучую 10 центів — прошу змінити мою адресу.

Моя ПОПЕРЕДНЯ АДРЕСА була:

ЧИСЛО ВІДЦІЛУ (якщо членка СУА): .....

Ім'я і прізвище: .....

Адреса: .....

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище: .....

Адреса: .....